

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 862

NAAM: KATHOLIEKE ARBEIDERSBEWEGING (K.A.B.)

S.T.

No. Gr.V.D. 413/51 Conf.

Bijl.: een.

Onderwerp: Vergadering R.K. metaalbewerkersbond
te Bergen op Zoom.

6.331
05.12
28
6.432

Maart 1951.
29 MRT 1951
ACD/10610-6

Reukblad is vernietigd

CONFIDENTIEEL

Hierbij moge ik U doen toekomen een uit-
treksel uit een rapport opgemaakt door Z, be-
treffende een gehouden vergadering door de
R.K. Metaalbewerkersbond te Bergen op Zoom
i.v.m. de "Loon en prijs-politiek", der
Regering, naar de inhoud waarvan ik U kort-
heidshalve moge verwijzen.

S.T.

Aan: B.V.D.

Typ: 181
Coll.: 10

VERLICHTEIDSRAPPORT.
BERICHT.

UITTREKSEL.

Datum van het bericht: 20 Maart 1951.
Rapporteur:
Van wie is het bericht afkomstig: contact.
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar.
Betrouwbaarheid bericht: betrouwbaar.
Welke acties zijn ondernomen: gene.
Met welke instanties wordt samengewerkt: gene.

BERICHT.

Op Woensdag 14 Maart 1951 is te Bergen op Zoom in de "Hollandse Tuin" een vergadering gehouden van de R.K. Metaalbewerkerbond "St. Eloy", aangesloten bij de K.A.B. Op deze vergadering is een motie aangenomen waarin tot uitdrukking werd gebracht dat de vergadering het niet eens is met het Regeringsbeleid voorwat betreft de "Loon en Prijs Politiek", alsmede het veroorzaken van de laatste Regerings Crisis door het Tweede Kamer lid Mr. Oud.

Tijdens de vergadering is het plan geopperd een algemene staking uit te roepen - vermoedelijk voor de duur van twee dagen - indien de Regering geen acht slaet op de wensen van de arbeiders in verband met de stijgende prijzen.

De aangenomen motie tot het aangean van een tweedaagse staking werd voorgelegd aan de K.A.B. met verzoek deze over de gehele linie van de K.A.B. te propageren om zodoende kracht bij te zetten aan de wensen van de arbeiders.

Indien nog nadere gegevens bekend zullen worden met betrekking tot deze voorgestelde staking zal dit afzonderlijk worden gerapporteerd.

UITTREKSEL

Uit : OD 1286

Naam: E.V.C.-BUITENGEWONE CONGRESSEN

Voor : OD 862

Naam: KATHOLIEKE ARBEIDERSBEWEGING (K.A.B.)

Ag. nr: 105374

Afz. : I.D.Amsterdam

Datum: Maart 1951

Aard van het stuk: E.V.C.-BUITENGEWONE CONGRESSEN

Enige K.A.B.-ers voerden eveneens het woord, een bouwvakarbeider en een gemeenteambtenaar uit Alkmaar (naar klank BESTER of BEE-HOOF), die het beiden met BLOKZIJL eens waren. De bouwvakarbeider, FAHREN, sei al in 1945 bij de EVC present te zijn geweest, waarover de kapelaan hem had onderhouden en later de voorzitter van zijn organisatie.

Andere discussianten hadden ^{eveneens} niet veel byzonders op de lever.

Uitgetr. door: T.G.

Op aanwijzing van: B V a

Datum: 17-7-1951

DIENSTGEHEIM.

20067/140.

24 JAN. 1951

22 Januari 1951.

6.431
82.34

ACD 101107

Beknopt verslag der Besturenconferentie van de R.K. Mijnwerkersbond in het Patronaat aan de Laanderstraat te Heerlen op Zondag 21 Januari 1951.

Naar schatting hadden 600 bestuurderen gehoor gegeven aan de oproep ter bespreking van het verzoek van Minister Van de Brink aan de mijnwerkers om langer te werken ten behoeve van de kolenproductie.

Velen toonden enige verwondering toen bleek, dat het Hoofdbestuur met de andere Uniebonden reeds het besluit had genomen, dat er langer zou worden gewerkt, en wel door invoering van de achturige werkdag op Zaterdag, met behoud van de nachtdienst van Zaterdag op Zondag van 22 - 4 uur. Als beloning wordt dan verlangd de berekening van een halve dienst voor de twee meerdere uren, en dezelfde berekening voor genoemde nachtdienst. Een en ander in verband met de belastingheffing over het loon voor deze twee meerdere uren.

48 der aanwezigen vroegen het woord. Vrijwel allen waren tegen verlenging van de arbeidsduur en wel om de volgende redenen.

1. de door de regering verlangde productie van 12 miljoen ton kolen was bereikt.
2. als er iets voor de mijnwerkers wordt gevraagd, wordt dit op de lange baan geschoven.
3. wordt er daarentegen iets van de mijnwerkers gevergd, dan moet dit op stel en sprong geschieden.

Een mijnwerker van de Heksenberg besprak de genomen longfoto's en opperde de veronderstelling, dat dit een gevaar kon betekenen ingeval de productie zo zou zijn gestegen, dat er mijnwerkers zouden moeten worden ontslagen. Het zou dan kunnen zijn, dat aan de hand van de longfoto's de slachtoffers werden uitgezocht.

Na de besprekingen was de mening: als er dan toch langer gewerkt moest worden, dan wenste men de regeling, zoals door het Hoofdbestuur aanvaard.

Sommige afgevaardigden wensten een regeling op basis van vrijwilligheid en niet verplicht.

Het Hoofdbestuur zeide, dat dit niet mogelijk was, omdat het bedrijf moest kunnen rekenen op een bepaalde bezetting.

A.s. Donderdag zal beslist moeten worden hoe het gaan zal met de bovengrondse werklieden, die in verband met de langere werktijd van de ondergrondse ook langer zullen moeten werken.

Als datum van ingang der nieuwe regeling rekende men op a.s. Zaterdag.

Er heerste een redelijke geest in de vergadering.

Omstreeks 15 uur was hoofdaalmoezenier Roncken aan het woord.

Opgemerkt wordt, dat uitdrukkelijk in de vergadering tot uiting kwam, dat men de regeling slechts wenste te handhaven tot 15 April 1951.

Br. Myer

UITTREKSEL

Uit : OD 1264

Naam: CPN-penetratie in vakbeweging buiten EVC.

Voor : OD 862

Naam: KAB.

Ag. nr: 95351

Afz. : ID Zutphen

Datum: 17-10-50

Aard van het stuk: Inlichtingen betreffende infiltratie CPN in KAB.

In verband met schrijven 60242 heb ik de eer U te berichten, dat tot op heden niets van een infiltratie in de KAB is gebleken. Mijn waakzaamheid blijft op deze aangelegenheid gevestigd.

Uitgetr. door: RM

Op aanwijzing van: BIIIg.

Datum: 12-2-51.

UITTREKSEL

Uit : OD 1264

Naam: CPN-penetratie in vakbeweging buiten EVC.

Voor : OD 862

Naam: Katholieke Arbeiders Beweging

Ag. nr: 95202

Afz. : ID Enschede

Datum: 19-10-50

Aard van het stuk: Inlichtingen betreffende infiltratie CPN in KAB.

Betreffende bvgn. onderwerp werd van ID Enschede een rapport ontvangen, dat onder no. 95202 geborgen werd in OD 1264.

Uitgetr. door: RM

Op aanwijzing van: BIIIg.

Datum: 19-10-50.

Nederlandse Katholieke
Arbeidersbeweging
Huis van den Arbeid
Oudenoord 12, Utrecht

Manifest

aan de katholieke hoofd-
en handarbeiders van
Nederland

Verplichte loonsverhoging!

Via pers en radio hebt gij kennis kunnen nemen van het regeringsbesluit in zake lonen en prijzen. Dat besluit is het resultaat van

langdurige,
moeizame,
soms stoeve

onderhandelingen,

tussen werkgevers en arbeiders in de Stichting van de Arbeid en

met diverse regeringsinstanties.

De leiding van de K.A.B. stond bij deze onderhandelingen op het standpunt:

dat een verhoging van de lonen onontkoombaar was en dat deze loonsverhoging verplichtend moest worden voorgeschreven.

Onontkoombaar!

Omdat de prijzen van eerste levensbehoefte — voeding, kleding, schoeisel en dekking — sinds Januari 1950 opnieuw **BELANGRIJK WAREN GESTEGEN.**

Omdat — mede daardoor — het aandeel van de arbeiders en bedienden in het **NATIONAAL INKOMEN** was verminderd.

**DAARDOOR WERD DE MATERIËLE TOESTAND, VOORAL IN DE GEZIN-
NEN MET VELE, NIET VERDIENENDE
KINDEREN, ZORGWEKKEND.**

**In vele gevallen zelfs ONHOUD-
BAAR!**

Bovendien kwam de **SOCIALE RUST** — de voor een land zo belangrijke bedrijfsvrede — in gevaar.

De door de regering aanvankelijk verwachte resultaten van het vrijlaten van de prijzen, bleven niet alleen achterwege, **DOCH SLOEGEN IN HUN TEGENDEEL OM**, ten gevolge van allerlei oorzaken, waaronder de ontwikkeling der internationale verhoudingen.

**HET BLEEK NIET MOGELIJK OM DIE OP-
LOPENDE PRIJZEN IN DE HAND TE
HOUDEN.**

Daardoor werd de reeds bestaande spanning tussen lonen en prijzen **NOG GROTER.**

Het gaat in de K.A.B. niet alleen om de materiële belangen, zij strekt haar zorgen uit over alle belangen van het gezin, vandaar haar sanatorium **BERG EN BOSCH** te Bilthoven met 500 patiënten, haar rusthuis voor moeders **SONNEHAERT** te Zeist, waar regelmatig 40 rustbehoevende moeders 6 weken verpleegd worden, haar **Instituut voor de Volkshuisvesting** met 250 aangesloten woningbouwverenigingen, haar **Ontwikkelingscentrale** met 85 gewestelijke sociale scholen, haar **Instituut voor Sociaal-Economische Vorming** —

Die spanning werd **ONHOUDBAAR**

De loonsverhoging geldt derhalve slechts als een **COMPENSATIE** voor de ontstane **ACHTERSTAND**. In werkelijkheid betekent zij geen verhoging van het welvaartspeel!

Daarom heeft de K.A.B. zo sterk op die loonsverhoging aangedrongen, hoezeer zij er zich overigens van bewust was en is, dat die loonsverhoging op zichzelf niet het enig afdoende middel is om uit de economische moeilijkheden te geraken.

Verplichting - geen vergunning!

Haar tweede eis was: een **verplichte doorvoering**, dus geen vergunning.

Zonder verplichting zouden immers grote groepen hoofd- en handarbeiders er buiten vallen. De ervaring bij de vorige 5% loonsverhoging opgedaan, wees in die richting.

De loonsverhoging — 5% tot een maximum van 180 gulden per jaar voor mannelijke en vrouwelijke werknemers boven de 23 jaar, gehuwden of kostwinners, IS er nu!

Zij is, behoudens te verlenen dispensatie, bovendien **verplichtend voorgeschreven** voor alle lonen en salarissen, geregeld in collectieve contracten en bindende loonregelingen.

AAN DE TWEE BELANGRIJKSTE VERLANGENS VAN DE K.A.B. IS DERHALVE VOLDAAN, ZIJ HET DAN, DAT DE K.A.B. HET BETREURT, DAT DEZE 5% NIET VOLLEDIG ZAL GELDEN VOOR LONEN BOVEN DE f 3600,—.

Het probleem niet opgelost!

Deze compensatie was — sociaal gesproken — rechtvaardig!

Zij zal echter — economisch bezien — op de duur slechts houdbaar zijn, indien werkgevers en arbeiders, met vereende krachten, de pro-

ductie en de arbeidsproductiviteit — waar mogelijk — weten op te voeren. Zij zal niet door een nieuwe loonronde behoeven te worden gevolgd, indien het gelukt, evenwicht tussen lonen en prijzen tot stand te brengen.

Geen prijsstop?

De regering wilde vooralsnog **GEEN ALGEMENE PRIJSSTOP**.

Blijkbaar: omdat de **onrustbarende prijsstijgingen** van de laatste tijd van **INTERNATIONALE FACTOREN** afhankelijk zijn;

omdat het ingewikkelde apparaat, nodig voor deze prijsstop, niet op staande voet uit de grond te stampen is.

Ingrijpende maatregelen!!!

Intussen: **INGRIJPENDE MAATREGELEN ZULLEN TOCH OP KORTE TERMIJN onvermijdelijk zijn!**

Maatregelen **TEGEN PRIJSOPDRIVINGEN**, ten gevolge van:

ongemotiveerde ondernemersafspraken,
ontoelaatbaar hoge winsten,
het opvoeren van prijzen van aanwezige voorraden.

MAATREGELEN VOORAL TEGEN ONGEMOTIVEERDE STIJGING VAN PRIJZEN VOOR VOEDING, KLEDING, DEKKING EN SCHOEISEL. Anders is aan een nieuwe loonronde niet te ontkomen. **MAAR DAARMEE ZOU-MEN DE KANS OP INFLATIE — EEN RAMP VOOR LAND EN VOLK — WAARSCHIJNLIJK VERGROTEN!**

Hoe nu verder???

Het probleem van lonen en prijzen is dus niet opgelost!

Deze 5 pct. betekent even een **adempauze**. Zij is slechts een tegemoetkoming in de ontstane achterstand, die koste wat het kost, niet **OPNIEUW**

haar eigen Bureaux voor Beroepskeuze — haar Bureaux voor rechtskundige adviezen (sinds 1945: meer dan 200.000 gratis adviezen!) haar eigen Levensverzekering-maatschappij Concordia (verzekerd kapitaal meer dan 150 miljoen gulden), haar eigen Spaarbank de Centrale Volksbank met ruim 150.000 spaarders, haar Cultuurdienst, haar kinderruitzingsacties tijdens de vakantie-maanden (6000 kinderen per jaar), haar rust- en herstel-

MAG ONTSTAAN! Aan de definitieve oplossing wordt gewerkt. **HARD GEWERKT.**

Dat werk vraagt het uiterste aan talenten en werkkraft. Omdat het probleem zo uiterst moeilijk, zo ingewikkeld is.

Ook de leiding van de K.A.B. — zich verantwoordelijk wetend jegens **HONDERDDUIZENDEN VADERS, MOEDERS EN KINDEREN**, neemt aan dit werk dagelijks deel.

Zij spant zich in, met anderen,

in het overleg met regerings-instanties,
in het overleg binnen de **Stichting van de Arbeid**,
in het overleg via de Raad van Vakcentralen,

om dit probleem te helpen oplossen.

Part noch deel!!!

Twee partijen zijn er intussen, die part noch deel hebben gehad, noch aan het gevoerde overleg, noch in het verkregen resultaat!

TWEE PARTIJEN, DIE ZICH EVENMIN IETS GELEGEN LATEN LIGGEN AAN DE OPLOSSING VAN DIT VRAAGSTUK.

DAT ZIJN DE COMMUNISTEN!

DAT ZIJN DE ONGEORGANISEERDEN!

DE COMMUNISTEN. Zij schreeuwen en ageren alleen maar.

Zij stellen eisen en bedriegen de massa, zij maken slachtoffers.

Zij willen de **ONRUST, DE CHAOS!**

ZIJ WILLEN DAT OP BEVEL VAN MOSKOU!

Deze trawanten van het Kremlin kunnen — men denke aan de gebeurtenissen in Amsterdam en Rotterdam — de goedwillende elementen belasteren en bedriegen. Zij kunnen zelfs hun bedreiging **UITVOEREN**, **OMDAT DE REGERING EN DE GEMEENTELIJKE INSTANTIES BLIJKBAAR TOT NU TOE GEEN KANS ZIEN, OM AAN DIT LANDSVERADERLIJKE GEDOE EEN AFDOEND EIND TE MAKEN.**

lingsoord Mgr. Mutsaers, haar priester-studiefonds, haar kinderkolonie-huis **MOOI GAASTERLAND**, haar in aanbouw zijnd rust- en vakantieoord Nieuwenoord, haar Centrale Reiskas, haar eigen uitgeverij **DE LANTEERN**, haar **ZIEKENFONDSEN**, haar **RETRAITEFONDSEN**, haar **FILMCENTRALE** (1950: 500 voorstellingen).

N.O.Z.

DAT WORDT INTUSSEN TIJD, HOOG TIJD!!

Hulde overigens aan onze dappere kameraden in Amsterdam en Rotterdam, onze bouwvakarbeiders, onze mannen in de havens, onze stratenmakers en onze mannen bij de tram, die de ergste terreur weerstonden!

De andere groep, dat zijn de ongeorganiseerden. Ook zij hebben part noch deel gehad aan het gevoerde overleg.

Zij staan overal buiten

Zij bekommeren zich niet om de **OFFERS** van de georganiseerde katholieke hoofd- en handarbeiders.

Noch om hun materiële offers.

Noch om de inzet van hun persoon, hun tijd, hun werkkraft.

Zij volstaan slechts met de resultaten in ontvangst te nemen.

DIE HOUDING IS ALLERMINST SPORTIEF

Een sportieve, ongeorganiseerde arbeider of bediende, zou feitelijk voor deze 5 pct. moeten bedanken, hij heeft er niets voor gedaan, er zelfs geen week contributie voor over gehad. **NIETS!**

De houding is **BOVENAL**

onverantwoord

Een sterke, militante, Katholieke Arbeidersbeweging, is in deze gigantische worsteling tussen

OPBOUW EN AFBRAAK,

ONMISBAAR!

Hangt niet de redding van ons volk **VOOR EEN GROOT DEEL AF VAN HET ANTWOORD OP DEZE VRAAG:**

Of wij er in slagen **SOCIALE HERVORMINGEN** in grote stijl **PRACTISCH DOOR TE VOEREN?**

Is niet de strijd voor sociale gerechtigheid de beste bijdrage tot een betere wereld, die ook voor de werkers bewoonbaar is?

WAT BATEN TOCH ALLE ACTIES,
ALLE CAMPAGNES, ALLE VELD-
TOCHTEN, DIE HET SOCIALE ON-
RECHT NEGEREN, of daaraan onvol-
doende aandacht schenken?

De K.A.B., die aan de totstandkoming van de
publiekrechtelijke organisatie van
het bedrijfsleven zo'n groot aandeel
heeft gehad,
die ook voor de ongeorganiseerden
deze 5% weer heeft helpen be-
vechten,
die ook voor u, uw gezin, uw kinde-
ren, de weg naar de oplossing zoekt,

DIE K.A.B., die **HOOG BOVEN DIT ALLES**
UIT, DE VREDE VAN CHRISTUS IN HET RIJK
VAN CHRISTUS METTERDAAD nastreeft,

Utrecht, September 1950.

die beweging verwacht, dat al haar le-
den de inhoud van dit manifest zullen
verbreiden.

**ZIJ VERWACHT OOK U, KATHOLIEKE ON-
GEORGANISEERDE, DEZER DAGEN IN
HAAR GELEDEREN!**

**WELKOM, VAN NU AF AAN STRIJDEN WIJ
SAMEN.**

Met u, de goede strijd!

DE STRIJD VOOR KONING CHRISTUS!

Namens het verbondsbestuur der Nederlandse
Katholieke Arbeidersbeweging:

A. C. DE BRUIJN, voorzitter

J. A. MIDDELHUIS, secretaris

Hier ben ik!

Ondergetekende (in blokletters s.v.p.)

Naam

Adres

Beroep

Werkzaam bij

meldt zich als lid aan bij de Nederlandse Katholieke
Arbeidersbeweging.

(ondertekening)

*Dit formulier als brief opzenden aan het adres:
Huis van den Arbeid, Oudenoord 12, Utrecht.*

A.h. H.K.

B III - B V - B TV

6.331
85/26

25 SEP. 1950
ACD/ 9352

gamen in communisten-
lijst 1950 Wb

11 September 1950.

Aan HBVD

Van KB/V

1 bijlage.

Bijgaand doe ik U toekomen een exemplaar van de brochure "De klop op de deur", uitgave van de Ned. Kath. Arbeidersbeweging, bestemd voor de leden van fabriekskernen, ondernemingsraden, fabriekscommissies enz.

Aan het slot van deze brochure een opgave van communistische mantelorganisaties in Nederland.

Vernomen werd, dat die lijst in samenwerking werd samengesteld door de "Kath. Actie", Steun Wettig Gezag en de P.v.d.A.

O.K.
ACD/ 9352
25 SEP 1950

afgeleverd.
Retour B III.
21.9.50.

11 OCT 1950

Communistische cellenbouw

Dat de communistische cellenbouw 'n enorme omvang aanneemt in ons land, komt tot uitdrukking als we de gegevens van de C.P.N. eens doorneemen. De partij zelf heeft een ongevoemd aantal leden, dat we gerust op tien duizenden kunnen stellen, waarvan elk lid naar de volgende tabel contributie betaalt:

Weekloon tot f 25.—	f 13.—	per jaar
" " - 30.—	- 15.60	" "
" " - 35.—	- 18.20	" "
" " - 40.—	- 20.80	" "
" " - 45.—	- 23.40	" "
" " - 50.—	- 26.—	" "
" " - 75.—	- 52.—	" "

De contributie wordt wekelijks geind.

Daarnaast is er een propagandafonds, waarvoor men het parool destijds heeft uitgegeven, dat ieder lid 2½-cent per dag zal sparen.

De C.P.N. heeft een dagblad „De Waarheid”, met 80.000 abonné's, tegen 35 ct. per week; een weekblad „Voorwaarts”; een maandblad „Politiek en Cultuur” en een driemaandelijks tijdschrift „Kwartaal”.

Dit alles betekent al een verschrikkelijk gevaar voor de organisatie van een vijfde colonne, als de communistische bedreiging eens acuut zou worden.

Naast dit apparaat werken de mantelorganisaties, die, als we de gegevens verzamelen en als we ons niet vergissen of er niet één of meer overslaan, meer dan twintig organisaties omvat.

Wij noemen:

1. De Eenheidsvakcentrale (E.V.C.) per 1 Juli 1950 met 167.200 leden.
2. Verenigd Verzet 1940—1945 (Illegaliteit).
3. Nationale Welvaart Comité's (Welvaartsplan).
4. Comité „Schoonhoven” (Dienstweigeraars).
5. Algemeen Nederlands Jeugdverbond (Jeugd).
6. Vereniging Nederland—U.S.S.R. (Cultuur).
7. Vereniging van huishuurders.
8. Nederlandse Vredesraad (Stockholm).
9. De Nederlandse Vrouwenbeweging (Vrouwen).
10. Arbeidersbond voor Cultuur (zang en muziek).
11. Vrije Kathederclubs (Intellectuelen).
12. Federatie Vooruitstrevende Studentenvereniging (Studenten).
13. Comité: Onderwijs vrede (controle schoolboekjes).
14. Afd. Int. Democratische Juristen (Advocaten).
15. Vereniging Nederland—Polen.
16. Comité Hulp aan Indonesië.
17. Dorpscomité's (in diverse kleine gemeenten).
18. Comité Texel-monument.
19. Int. Verbond voor Componisten.
20. Comité's tegen onderhoudsplicht.
21. Stichting Kinderuitzending

mantelorganisaties, die, als we de gegevens verzamelen en als we ons niet vergissen of er niet één of meer overslaan, meer dan twintig organisaties omvat.

Wij noemen:

1. De Eenheidsvakcentrale (E.V.C.) per 1 Juli 1950 met 167.200 leden.
2. Verenigd Verzet 1940—1945 (Illegaliteit).
3. Nationale Welvaart Comité's (Welvaartsplan).
4. Comité „Schoonhoven” (Dienstweigeraars).
5. Algemeen Nederlands Jeugdverbond (Jeugd).
6. Vereniging Nederland—U.S.S.R. (Cultuur).
7. Vereniging van huishuurders.
8. Nederlandse Vredesraad (Stockholm).
9. De Nederlandse Vrouwenbeweging (Vrouwen).
10. Arbeidersbond voor Cultuur (zang en muziek).
11. Vrije Kathederclubs (Intellectuelen).
12. Federatie Vooruitstrevende Studentenvereniging (Studenten).
13. Comité: Onderwijs vrede (controle schoolboekjes).
14. Afd. Int. Democratische Juristen (Advocaten).
15. Vereniging Nederland—Polen.
16. Comité Hulp aan Indonesië.
17. Dorpscomité's (in diverse kleine gemeenten).
18. Comité Texel-monument.
19. Int. Verbond voor Componisten.
20. Comité's tegen onderhoudsplicht.
21. Stichting Kinderuitzending Eilanden (Amsterdam).

Men ziet, het is een hele lijst.

Al deze organisaties worden communistisch geleid of ze zijn zijdelings in communistische handen. Wij waarschuwen, indien één dezer organisaties op onze weg wordt geplaatst, opdat we er niet invliegen, zoals bij de vredesactie voor Stockholm is geschied.

Verschillende dezer organisaties hebben een orgaan ter beschikking, waardoor men invloed oefent.

Er zou over deze organisaties meer te vertellen zijn. Dat doen we nu niet. Wel willen we speciaal wijzen op de reeds gisteren door ons genoemde circulaire, waarin we het volgende lezen:

„Het tweede wereld-vredescongres „komt van 13—19 November 1950 in „Engeland bijeen.

„Laten ook wij hier vertegenwoordigd zijn! Kiest daarom een afgevaardigde uit uw bedrijf, uit uw organisatie, zoals speeltuin en buurtvereniging, uit vrouwen- en jeugdbonden. Helpt mede de reis voor uw afgevaardigde te bekostigen”.

Hieruit blijkt maar al te duidelijk, hoe men infiltreren wil. Een onschuldig lijkende speeltuinorganisatie kan een communistische cel wezen, waaraan ge goedmoedig uw geld offert of — wat nog erger is — waaraan ge in vrije kinderuren uw kind zorgeloos toevertrouwt. In letterlijke zin geldt hier dat het gevaar loert op de straat.

Duidelijk is, dat het communisme wroet en werkt, dat het voortvreet. Men late zich niet in slaap sussen door verkiezingscijfers, die niet anders demonstreren dan een terugebben van stemmen van mensen die direct na de oorlog door de Russische prestaties waren geïmponeerd. Niemand ontkwam in de oorlogsjaren aan een zeker respect voor de Russen. Dat werkte in 1946 nog na en daarvan kwam een deel van ons volk

terug. De verkiezingscijfers van de jaren 1948—1950 zijn echter nog imponerend genoeg, en sinds 1948 liep het communisme in kracht praktisch niet terug.

Dat zij ons ter waarschuwing gezegd.

Gezamenlijke notitie

Aan: H.B.

Van: B III, B IV en B V.

Ond.: Commentaar op de KAB-brochure "De klopp op de deur".

1. Betreffende de CPN.

Op 1.6.1950 verklaarde Paul de Groot, dat het ledental van de CPN 30.000 - 32.000 bedroeg. De brochure vermeldt het veel te hoge getal van circa 40.000.

de voornaam Paul van de algemeen secretaris wordt als mantelnaam vermeld. Paul de Groot is echter zo algemeen bekend, dat deze aanduiding als onjuist moet worden gekwalificeerd.

00243
De taakomschrijving van het Organisatiebureau van de CPN is onjuist. Als centraal orgaan fungeert het Dagelijks Bestuur. Het Organisatie bureau is een werktuig van het Partijbestuur m.b.t. interne organisatieproblemen. Het staat op gelijk niveau met de overige partijbureaux en heeft bemoeienis met de mantelorganisaties.

Tijdschriften:

"De Waarheid" telde per 1.4.1950 113.719 abonné's.

00356F
De brochure berekent de verhouding tussen het ledental van de CPN en de Waarheid-abonné's als 1:2. Met de lezersniet-abonne's kan dit echter gesteld worden op 1:4. Hierdoor komt de grote groep van meer of minder overtuigde sympathisanten duidelijker aan het licht.

001192
Het weekblad "Voorwaarts" verschijnt niet meer. In plaats daarvan is op 11.11.1950 uitgekomen het weekblad "Uilenpiegel", Zondagsblad voor het gezin. Het is breder van opzet dan "Voorwaarts", omvat 12 pagina's en kost 15 cts per exemplaar.

001425
"Kwartaal" is geen overzicht van de voornaamste publicaties van de vooruitstrevende pers. Het bevat uitsluitend communistiche betogen en wel voornamelijk uitspraken en artikelen van vooraanstaande leiders, zowel uit het verleden als uit de tegenwoordige tijd.

Niet genoemd wordt het blad "Echo van het Land", dat thans weer in vermoedelijk zeer geringe oplage wordt verspreid.

Eveneens is verzuimd melding te maken van de belangrijke groep der talrijke bedrijfskranten, waarvan sommigen, die regelmatig verschijnen, zeker tot de tijdschriften kunnen worden gerekend.

2. Betreffende de EVC.

Algemeen:

In het boekje worden verschillende, op het bedrijfsleven betrekking hebbende onderwerpen op populaire wijze beschreven, waarbij in het algemeen het normale "Unie-bondes" standpunt wordt ingenomen en verdedigd alhoewel vanzelf-

-sprekend gezien door-

sprekend gezien door KAB-bril

T.a.v. de achterin opgenomen gegevens betreffende de communistische mantelorganisaties, kan aangaande het gestelde omtrent de E.V.C., het volgende worden opgemerkt.

1. als secretaris wordt genoemd: v.d. Heul, die dit inderdaad wel is geweest, doch sinds Februari 1948 werd vervangen, eerst door Hennink, daarna door de huidige algemeen secretaaris der E.V.C.: Bertus BRANDSEN
2. als ledental wordt opgegeven: 130.000.
Dit is een getal, dat medio 1949 door Gortzak werd opgegeven als de toenmalige sterkte der E.V.C.. Zelfs voor dat tijdstip was dit aantal te hoog gesteld, doch thans moet worden aangenomen, dat het geheel bezijden de werkelijkheid is, daar het ledental der E.V.C. ver beneden de 100.000 ligt.
3. bij de opsomming van een aantal bij de E.V.C. aangesloten bedrijfsbonden, worden wel de goede afkortingen gebruikt, doch de volledige en juiste benamingen worden hierbij verkeerd weergegeven, b.v.:
 - A.B.T. - gesteld is: Algemene Bond Transportarbeiders, moet zijn: Algemene Bedrijfsbond Transport;
 - A.T.E.K. - gesteld is: Arbeiders Textiel- en Kleding Industrie; moet zijn: Alg.Bond van Werkers in de Textiel- en Kledingindustrie;
 - Chevofa - gesteld is: Chemische Voedsel Industrie en Fabriekmatige bedrijven, moet zijn: Alg. Bond van Werkers in de Chemische- Voeding- en Fabriekmatige Industrie;
 - A.B.W.B. - gesteld is: Algemene Bond Werkers Bouwbedrijven, moet zijn: Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid.

3. Betreffende de mantelorganisaties.

A.N.J.V.

Ledental ligt beneden de 5000, zulks in tegenstelling met de opgave nl. 12000

De Waarheid van 11.10.1950 noemt als secr. Rinus MAKS.
Leeftijd leden: 14-30 jaar (Pioniers van 12-14 jaar).

De O.P.S.J. behoort niet tot het A.N.J.V. doch is geheel zelfstandig.

Het verenigingsorgaan van de O.P.S.J. heet "Studie en Strijd", niet "Scholing en Strijd".

Vereniging "Nederland-USSR".

Hoofdredacteur van "NU" is thans Drs. A. BLUMER en niet Dr. E. REBLING.

"Verenigd Verzet 1940-1945".

Leider (land. voorzitter) is Jan BRASSER, niet L. Koning

Federatie van Vooruitstrevende Studentenverenigingen.

De hierbij aangesloten studentenvereniging te Leiden is

"Antithese" genaamd en niet de aldus opnoemde: Progressief Democratische Studentenvereniging.

Voor wat betreft 8,9,11,13,16,17,18,19 en 20, deze kunnen moeilijk als mantelorganisaties worden gebrandmerkt. Veel meer zijn dit uitingen van een bepaalde activiteit van de partij of een van zijn mantelorganisaties. Lenen en zich beter als voorbeelden van communistische tactiek. Over activiteit van deze comité's wordt niets meer vernomen.

1. De aanduiding "De Marxistisch-Leninistische Organisaties die zich van de C.P.N. hebben afgescheiden zijn": is in zijn geheel onjuist.
 - a. de R.C.P. is in eerste instantie ontstaan uit aanhangers van de O.S.P., die weer ontstond uit aanhangers van de uiterste linkervleugel der S.D.A.P.
 - b. Spartacus is ontstaan uit aanhangers van de R.S.P., die opgericht werd door H. Sneevliet, die voordien inderdaad lid der C.P.H. is geweest (1929)
 - c. De Vrije Socialististen (V.S.V. en N.B.V.S.) hebben met de C.P.N. nimmer ook maar het geringste te maken gehad.
2. De omschrijving op blz. 34 van wat de R.C.P. is, is weinig gelukkig gekozen en daardoor niet juist.
3. De Communistenbond Spartacus heeft zich nimmer van de R.C.P. afgescheiden, dit kon ook niet, daar zij er nimmer bij aangesloten is geweest.
4. De woorden "De hierboven vermelde 4 communistische organisaties..." op pag. 35 kunnen bij de lezer van de brochure een geheel verkeerde indruk wekken, daar zeker de sub 3 en 4 genoemde organisaties nimmer ook maar het geringste met de C.P.N. te maken gehad hebben.

Voor zover het de in de brochure het laatst vermelde vier organisaties betreft, wordt de indruk gevestigd dat de K.A.B. deze gemakshalve op de grote "communistische hoop heeft gegooid, om de lezer op eenvoudige wijze van de afgrijselijkheid hunner doelstellingen te overtuigen.

22 November 1950

De kern leest de Klop

De klop **OP DE DEUR**

Uitgave van
de Nederlandse Katholieke
Arbeidersbeweging

Bestemd
voor de leden van fabriekskernen,
ondernemingsraden,
fabriekscommissies
enz.

Redactie en administratie

HUIS VAN DEN ARBEID - OUDENOORD 12 - UTRECHT

2e Jaargang Mei-Juni-Juli-Aug. 1950 Nos. 2-3 - Verschijnt voorlopig 6 maal per jaar

Leden van de redactie-raad:

J. A. Middelhuis (Verbandsbestuur K.A.B.), W. Mulders (Mijnwerkersbond), G. Mattijsen (Metaalbewerkers), J. de Wit (Bond van Administratief, Verkoopend en Verzekeringpersoneel), J. M. Nooy (Fabrieksarbeiders), W. D. Lelieveld (Overheids-personeel), N. Hooyboer (Houtbewerkers) en P. H. Arts (Technici)

Redactie-secretaris: Louis Beumer

•
INHOUD:

De sociale werk(st)er en de personeelsvereniging

•
De positie van de loonarbeiders

•
Beginselen der loonvorming

•
De taak van de arbeidsinspectie

•
Meisjes in de bedrijven

•
De verhouding overheid/werkgeefster-werknemer

•
Hoe werkt de kern bij ons

•
De communistische mantelorganisaties

De **SOCIALE WERK(ST)ER**

II

en de personeelsvereniging

Beginselen en maatstaven.

In deze bijdrage wordt uiteengezet, welke gedachtengang de commissie heeft gevolgd en welke haar uitgangspunten zijn geweest, toen zij de in het vorige nummer van De Klop omschreven feiten ging beoordelen. Het kwam de commissie geenszins overbodig voor, deze overwegingen een aparte plaats te geven en ze met zoveel woorden te vermelden. Hoe dikwijls immers verstaat men het „rekening houden” met de feiten niet als „zich aanpassen” aan de feiten, zonder zelfs de poging te wagen aan de ontwikkeling der feiten richting te geven overeenkomstig een vast beginsel. Zeker, het doorvoeren van een algemene en abstracte stelling zonder voldoende de realiteit, haar verscheidenheid en haar ontwikkeling in het oog te houden, is onjuist en het leidt tot onvruchtbare en te kunstmatige constructies. Maar met voorbijgaan van elk beginsel zich louter laten leiden door de feitelijke gang van zaken, de feitelijk smaak en keuze der mensen, en daarop alleen zijn oordeel en zijn handelen te baseren, is zo mogelijk nog rampzaliger; immers, dan is zelfs elke mogelijkheid tot leiden van de feitelijke ontwikkeling uitgesloten.

De commissie heeft bewust gepoogd deze uitersten te vermijden en door een op beginselen gebouwde beschouwing van de feiten tot een richtlijn te komen, die maatgevend moet zijn voor de genoemde vraagstukken. Deze beschouwing geldt temeer, waar de commissie de katholieke levens- en wereldbeschouwing ten grondslag wilde leggen aan haar werk. Deze levensbeschouwing houdt haar eigen opvatting van de feitelijke mens in — bij voorbeeld de werkelijkheid van de zondeval met alle gevolgen van dien — en eveneens de zekere wetenschap, dat het aardse bestaan zijn zin ontleent aan de hemelse bestemming, dus aan God, de Schepper en Christus, de Verlosser. De keuze van dit fundament laat de beoordelaar niet toe bij louter aardse waarden en waarderingen te blijven staan,

maar zij eist, dat al het aardse wordt gezien in het licht van Gods Heilsplan. Het spreekt derhalve vanzelf, dat de aanwijzingen en richtlijnen, die de Kerk aan haar kinderen geeft, met name wat dit terrein betreft in encyclieken, een voorname rol spelen, ook al worden zij niet steeds vermeld.

De mens als sociaal wezen.

Aangezien beide, in de taakomschrijving der commissie genoemde en boven kort beschreven, verschijnselen verband houden met de ontwikkeling van de onderneming als gemeenschap van mensen, moet allereerst iets gezegd worden over de mens als gemeenschapslid, als sociaal wezen. Uitgangspunt van deze beschouwingen is de overweging, dat de mens zijn persoonlijk doel, zijn geluk, niet bereikt, tenzij hij in gemeenschap leeft, tenzij hij leeft, verkeert en streeft met anderen te zamen, tenzij hij geeft aan en ontvangt van een „algemeen welzijn”. De volwaardige menselijke persoonlijkheid kan alleen ontstaan en bestaan in een harmonieus gemeenschapsleven. Dit geldt op zeer bijzondere, op „bovennatuurlijke” wijze van zijn eeuwig geluk en de gemeenschap in Christus; in de encycliek „Over het mystieke Lichaam van Christus” heeft onze Heilige Vader Paus Pius XII deze verheven werkelijkheid helder en aangepast aan onze dagen uiteengezet.

Het geldt ook van het tijdelijk en betrekkelijk welzijn van de mens op aarde en het is niet zonder belang om kort na te gaan, hoe deze stelling in de menselijke samenleving — waaruit men haar kan aflezen — is gerealiseerd.

Het aangewezen zijn van de mens op gemeenschapsleven, zulks ter bereiking daarin van zijn persoonlijk doel, vindt zijn concrete vorm in onderscheidene gemeenschappen.

De verschillende gemeenschappen en hun rangorde.

Bovenaan staat de Kerk, de gemeenschap in Christus, die reeds werd vermeld. Zij en zij alleen heeft de opdracht en de bevoegdheid om de mens te leiden naar zijn eeuwig geluk, de reden van zijn bestaan, en alles wat daartoe vereist wordt. Daarop volgt het gezin, de gemeenschap, die op het Sacrament van het Huwelijk berust en gericht is op de instandhouding van het geslacht, het voortbrengen van nieuwe burgers voor

het Godsrijk en de aardse gemeenschap. De natuurlijke overheid in het gezin — de ouders — hebben uiteraard de zorg en de verantwoordelijkheid voor het welzijn en de doelbereiking dezer gemeenschap. Zowel school als jeugdbeweging moeten door hun eigen werkzaamheden de ouders als eerst-verantwoordelijken bijstaan en aanvullen.

Bovendien kennen wij de staatsgemeenschap, in haar vele verschillende verschijningsvormen, die haar doel en taak vindt in de verzorging van het tijdelijk algemeen welzijn van haar leden.

Behalve de naast de beide genoemde „natuurnoodzakelijke” gemeenschappen — die de eerste in rang kunnen heten — kennen wij vele gemeenschappen en verenigingen, die uiteraard in gegeven omstandigheden meer of minder „natuurlijk”, meer of minder „noodzakelijk” zijn. Men kan daarbij denken aan vak- en standsorganisaties, aan bedrijfschappen, aan wetenschappelijke genootschappen en culturele verbonden, aan weldadigheidsverenigingen en organisaties voor sport en ontspanning.

Beschouwing van deze bonte veelheid leert, dat elke gemeenschap, welke georganiseerde samenwerking en samenstreving van mensen soortelijk bepaald wordt door het haar kenmerkende doel. Voor de bereiking daarvan draagt de overheid in die gemeenschap — ook een wezenelement van elke gemeenschap — de eerste verantwoordelijkheid.

Ook blijkt, dat er vele raakvlakken tussen verschillende gemeenschappen bestaan en dat — zoals alle gemeenschappen ondergeordend moeten werken aan de persoonlijke doelbereiking van de mens — de gemeenschappen elkaar onderling zullen moeten steunen, uiteraard met erkennen van rangorde, afgemeten aan de rangorde der hen bepaalde doeleinden. In een ordelijke samenleving zal elke gemeenschap rechtstreeks voor haar eigen taak te zorgen hebben en langs indirecte weg — dus steunend de gemeenschap, wier directe taak in 't spel is — datgene bevorderen, wat zij voor het bereiken van haar eigen doel nodig heeft, maar buiten haar directe opdracht ligt.

om daardoor op menswaardige wijze in het levensonderhoud der werkers te voorzien; tegelijk wordt het maatschappelijk welzijn aldus gediend.

In deze doelstelling ligt met de specificatie tegelijk de *beperking* van de onderneming opgesloten. Het boven opgemerkte over de verhouding der gemeenschappen kan en moet dus ook op de onderneming in haar actuele ontwikkeling worden toegepast, mede ten bate van haarzelf en haar belangrijke functie.

De onderneming heeft naar het oordeel der commissie niet uitsluitend te maken met de mens, in zover deze nuttige arbeidskracht ter beschikking heeft, maar zeker ook met de ondernemingsgenoot als mens. Men kan immers de mens niet in stukken verdelen, en alles in het mensenleven moet minstens zo geregeld worden, dat de individuele mens (en de andere gemeenschappen buiten de onderneming) er niet alleen geen belemmering in vindt om zijn allesbeheersend doel te bereiken, doch dit doel ook door de onderneming mede wordt bevorderd. Naast de belangrijke, directe taak, die de onderneming kan aflezen van haar doel, staat een indirecte taak, bij de uitvoering waarvan de onderneming voorrang en steun moet geven aan die personen en instellingen, die ter zake een directe taak hebben.

Zo zal men bij voorbeeld in de onderneming zodanig moeten (laten) arbeiden, dat het de ondernemingsgenoot mogelijk blijft een behoorlijk gezinsleven te leiden, in gelijke mate geldt dit voor de jonge mens, in zover deze nog persoonlijkheidsvorming behoeft en huwelijksvoorbereiding. De onderneming zal echter nooit zelf de taak van de ouders geheel of ten dele kunnen of moeten overnemen. Evenzo zal de onderneming bij voorbeeld niet de taak van de sociale gezinszorg moeten (en zelfs kunnen) overnemen, maar zij zal wel steun aan deze bestaande instelling kunnen geven.

Evenmin heeft de onderneming zelf een directe taak ten aanzien van hetgeen men noemt „de vrije tijdsbesteding” der ondernemingsgenoten, maar de gezamenlijke viering

van patroonheiligen of van ondernemingsjubilea ligt wel op haar weg.

Dit alles worde hier slechts als algemeen voorbeeld gegeven; de vraagstukken zelf komen in de volgende nummers aan de orde.

Ten slotte zij nog vermeld, dat men niet alleen rekening heeft te houden met beginselen, dus met het statuut en de structuur van maatschappelijke instellingen, maar evenzeer met de feitelijke omstandigheden, met het gebruik, dat van deze instellingen wordt gemaakt en met de gevolgen daarvan in deze of gene constellatie. Op zichzelf is het mogelijk, dat de mensen niet rijp zijn voor het goede gebruik van deze of gene, op zichzelf goede, instelling. En evenzeer dat hetgeen in godsdienstig homogene streken en in ondernemingen, door bewust katholiek levende mensen geleid, aanvaardbaar is of zelfs goed, in andere omstandigheden moet worden verworpen. Op zichzelf goede sociale maatregelen kunnen bij voorbeeld worden gebruikt om personeelsverschuivingen te bewerken, die noch in het belang van de werkers, noch in dat van het vaderland zijn.

Met bezwaren van zielzorgelijke aard tegen godsdienstig indifferente gezelschappen, tegen ontspanning, die aan moderne excessen is blootgesteld, e.a. zal men terdege rekening moeten houden. De aanwezige mogelijkheden voor apostolaat mogen men afwegen tegen de doorgaans geringe draagkracht in dit opzicht van de ongeselecteerde, brede massa.

In het volgende nummer zullen wij onder meer de algemene gevolgtrekkingen opnemen, die naar de mening der commissie uit de toepassing der kort geschetste beginselen op de geschilderde feiten voortvloeien.

De positie

I VAN DE LOONARBEIDERS

Wanneer men de toestand van de arbeiders beschouwt in breder verband, dan valt het al spoedig op, dat er achter de dingen van de dag een hoofdprobleem schuilt, waarvoor een oplossing wordt gezocht, waardoor tal van strevingen worden beheerst en waardoor mede bepaald wordt hoe de maatschappij van de toekomst er zal uitzien.

Boven het verlangen naar wat grotere welvaart leeft bij de arbeiders een stil verlangen naar een wereld, waarin hun meer zekerheid, meer welvaart en meer levensvreugde wordt gewaarborgd.

Ook de verhoudingen tussen werkgevers en arbeiders en het leven en streven van de vakbeweging wordt daardoor grotendeels beheerst.

Onder het liberalisme onthield de staatsoverheid zich zoveel mogelijk van inmenging. Als ieder maar voor zich z'n best deed om vooruit te komen en de mensen werden vrijgelaten, dan kwam er vanzelf een goede economische orde tot stand met de grootst mogelijke welvaart. Dit was echter niet de enige factor, welke geleid heeft tot de beklagenswaardige positie van de arbeiders in de 19e eeuw. Tegelijk hiermede moet genoemd worden de invoering van de machine en van de daarmee gepaard gaande machinale arbeid.

Door de invloed van het liberalisme en de machinale arbeid ontstonden de groot-industrie en het kapitalisme. Het vervoer breidde zich uit. Men kreeg uitzicht op afzetgebieden, welke gewonnen en waarvoor de industriële uitrusting sterk vergroot moest(en) worden. Er werd in snel tempo uitgebreid en koste van de voorziening met consumptiegoederen.

Aangezien de arbeiders aanvankelijk geen vrijheid van organisatie bezaten, later zich uit vrees niet durfden te organiseren, waren zij willoos en weerloos overgeleverd aan andere machten. Hun loon- en arbeidsvoorwaarden lieten alles te

wensen over, zij bezaten niet de minste zekerheid; bij ziekte, werkloosheid, ongeval, ouderdom waren zij aan de liefdadigheid overgeleverd.

Hierbij dient wel bedacht te worden dat de arbeider politiek nog onmondig was en ook op sociaal gebied niet de minste invloed bezat.

Over loon- en arbeidsvoorwaarden werd tussen werkgevers en arbeiders onderhandeld als over marktwaar. In wezen kwam zulks hierop neer, dat de werkgever de loon- en arbeidsvoorwaarden zonder meer vaststelde. Zo kon er een arbeidersstand ontstaan, waarop de naam proletariaat volkomen paste. Zij waren volkomen verstoken van enig bezit, hadden geen bestaanszekerheid, geen medezeggenschap en praktisch geen kans om hun toestand te verbeteren.

Het behoeft dan ook niet te verwonderen, dat onder die omstandigheden van vreugde in de arbeid geen sprake meer was en er tussen werkgevers en arbeiders, die toch eigenlijk moeten samenwerken, niets dan tegenstellingen over bleven. De menselijke persoonlijkheid in de arbeiders werd volslagen miskend. Men had iets aanvaard: „het leveren van arbeid” dat niet bestond. Arbeid kan niet geleverd worden zoals men goederen levert. De arbeid is onverbreekelijk verbonden met de menselijke persoonlijkheid. De menselijke persoonlijkheid was met de arbeid uit- en overgeleverd aan een in diepste wezen heidens systeem. Een systeem, waarin voor de leer van het Evangelie geen plaats was.

Zelfs de werkgevers zaten in de ban van dit economisch systeem. Zij geloofden in een aantal economische wetten, waarnaar zij zich op straffe van ondergang dienden te gedragen. Het werd als plichtsverzuim beschouwd indien zij zich niet volledig in dienst van het kapitaal en het dienstbelang stelden. De mens stond in dienst van de productie en de productie in dienst van het kapitaal. Precies de omgekeerde wereld. Een schildering van de toestanden, welke het gevolg waren van die verhoudingen, kan in dit artikel achterwege blijven. Deze waren verschrikkelijk.

Uit deze toestanden werd de organisatie van de arbeiders geboren. En onder invloed van deze arbeidersorganisatie en

door middel van de politieke invloed van de inmiddels politiek „mondig” geworden arbeiders kwam een sociale wetgeving tot stand, welke meer en meer aan de arbeiders bescherming en beveiliging bracht.

De geschiedenis van de arbeidersbeweging, hoe interessant overigens ook, gaan wij eveneens stilzwijgend voorbij. Voor de positie van de arbeiders is daarin onder meer van betekenis, dat onder de invloed van de arbeidersorganisaties de verhouding tussen werkgevers en arbeiders aanvankelijk slechter in plaats van beter werd. Doch ook hierin kwam na veel strijd en lijden geleidelijk aan verandering ten goede. Wel had de organisatie van de arbeiders de werkgevers ook tot organisatie gebracht als afweermiddel tegen de stijgende arbeidersinvloed, doch de scherpste tegenstellingen werden in de loop der jaren verzacht en er groeide begrip en geneigdheid tot erkenning.

De arbeidsvoorwaarden werden op allerlei wijzen verbeterd, het levenspeil van de arbeiders steeg, met af en toe een inzinking, voortdurend.

Het was in deze periode, dat de arbeidersvakbeweging al haar invloed en macht gebruikte om door middel vooral van hogere lonen een betere verdeling van de ter beschikking staande middelen te bekomen. Weliswaar hielden vooruitziende geesten zich bezig met studies en bespiegelingen omtrent de toekomst, de vakbeweging had het zich allereerst tot taak gesteld voor de arbeiders een behoorlijk loon en betere arbeidsvoorwaarden te verwerven. De leiding, de zorg voorwat de voortbrenging en de productie betreft, liet men praktisch over aan de werkgevers.

Van groot belang is het geweest, dat zich de opvattingen omtrent het loon langzamerhand grondig wijzigden. De invloed van de pauselijke encyclieken valt wat dit betreft moeilijk te onderschatten. „*De arbeid mag niet worden beschouwd als een koopwaar*”, aldus staat het in het statuut van de Inter-

nationale Arbeidsorganisatie. Het begrip, dat het loon de door vraag en aanbod tot stand gekomen prijs van geleverde arbeid was, maakte plaats voor de opvatting van het loon als inkomen van de arbeider.

Ondanks alle verbeteringen echter, van collectieve contracten, sociale wetgeving en dergelijke, bleven de arbeiders buiten het economisch beleid en ook binnen de onderneming van enige zeggenschap verre. De gedachte van de arbeidsgemeenschap met gezamenlijke verantwoordelijkheid moest nog groeien.

Door de wereldcrisis van 1930—1939 kwamen tal van vragen in een nieuw licht te staan. Het geloof in de goede werking van de vrije economie werd bij velen die daarvan vroeger ernstig overtuigd waren, geschokt. Ook in de vakbeweging begon men meer aandacht te schenken aan het economisch beleid.

Hiermede werd een nieuwe periode ingeluid, namelijk die van deelneming ook aan het economisch beleid, waarover in een volgend nummer.

ORGAAN VAN CORTI.

Dat is een klaviertje in uw oor, waarmee u de trillingen van 10 à 11 octaven kunt opvangen. Wat een kei van een wetenschappelijk ontdekker was die mijnheer Corti, hè? Maar wat zoudt u denken van de Maker, Die deze microsnares spande? Buig u morgenochtend diep voor Hem neer en vraag Hem, of Hij u alstublieft in zijn dienst wil nemen door uw plichten van staat als een offer te aanvaarden. Wat een eer zou dat voor u zijn!

Beschouwend in Werkzaamheid.

Beginselen

DER LOONVORMING

II

In de eerste bijdrage onder deze titel hebben we u laten zien, welke „soorten loon” we in de moderne maatschappij kennen en welk primair (eerste) beginsel aan een gezonde loonvorming ten grondslag ligt.

't Lijkt ons van belang hier iets dieper op in te gaan, temeer, omdat hierdoor het loon als grondslag van het menswaardig bestaan van de loonarbeider en zijn gezin gesteld wordt. Het luidt namelijk als volgt: *Het loon* van de *volwassen arbeider* moet zodanig zijn, dat hij met *zijn gezin* uit dat loon een *menswaardig bestaan* moet kunnen leiden.

We onderstrepen ter verduidelijking die elementen van dit beginsel, die een nadere bespreking behoeven.

Op de allereerste plaats, „het loon”. Let wel, lezers, er staat niet *het inkomen*. Tussen beide begrippen: loon - inkomen is een aanwijsbaar verschil denkbaar. Beter spreekt het tot u, als we schrijven over minimum loon, dit is het laagst aan 't gestelde beginsel nog voldoende loon.

't Is dus zaak, dat we bij de loonderving op de eerste plaats letten op de basis er van, namelijk op het bedrag, dat minimaal nodig is, om aan iedere werknemer, met abstractie van alle andere loonvormende elementen, een volledig menswaardig bestaan te geven. We zeiden het reeds in onze vorige bijdrage: dit is meer dan „voeding, kleding, woning, dekking”. Dit is ook: vorming van een gezin, ontwikkeling van dat gezin, ontspanning van het gezin.

Vorming van een gezin betekent, dat de ongehuwde volwassen arbeider zoveel moet verdienen, dat hij sparen kan om een gezin te kunnen stichten.

Ontwikkeling van het gezin betekent dat hij zijn kinderen een opvoeding en onderwijs kan geven, in overeenstemming met de aanleg van de kinderen. Minstens moet ook de doorsnee arbeider zijn kinderen, die daartoe geschikt zijn, middel-

baar onderwijs kunnen laten volgen, zonder dat hij daarvoor merkbare armoede moet leiden, terwijl de regelingen van het hoger-onderwijs zo moeten zijn, dat ook dit voor het arbeiderskind bereikbaar is.

Als we verschil maken tussen „loon” en inkomen, als we dus spreken van minimumloon, dan bedoelen we daarmee, dat men daarbij buiten beschouwing moet laten de andere loonvormende elementen.

Het inkomen wordt immers naast het minimumloon gevormd door meerdere, andere elementen, bij voorbeeld bij het in tarief werken. Dit meerdere verkrijgt men in dit geval door een hogere prestatie te leveren, door zich extra in te spannen, of door grotere bekwaamheid. Hij, die een vak beoefent, heeft recht op een betere betaling dan hij die ongeschoolde arbeid verricht. De juistheid hiervan zal niemand bij enig nadenken willen ontkennen. Hoe groot deze verschillen dienen te zijn moet onder meer bepaald worden door nauwgezette werkclassificatie en is dus niet volledig en juist te bepalen langs de weg van loononderhandelingen alleen. Loononderhandelingen hebben als regel het gebrek te veel voort te bouwen op bestaande toestanden, dan wel op machtsformaties. Slechts in zoverre de bestaande loonregelingen alle voldoen aan een tweede beginsel, namelijk dat bij het loon rekening moet worden gehouden, met de aard van het werk en de daarvoor vereiste bekwaamheid, inspanning enz. vormen deze loonregelingen een bruikbaar uitgangspunt.

Doch daarover een volgende keer.

M.

De taak van de arbeidsinspectie

TEN AANZIEN VAN DE VEILIGHEID IN HET BEDRIJF

I

In de 60 jaren van het bestaan der arbeidsinspectie is er een grote verschuiving van de werkzaamheden van deze dienst opgetreden en dit motiveert het zeker, daar op deze plaats eens de aandacht voor te vragen.

Bij de invoering van de Arbeidswet in de vorm zoals wij die thans kennen en van de Veiligheidswet, was er een technisch orgaan nodig, dat toezicht hield op de naleving van het bij die wetten met betrekking tot de veiligheid *) bepaalde. In hoofdzaak vindt men dat neergelegd in het Arbeidsbesluit en het Veiligheidsbesluit. Nu geven deze besluiten wel in algemene lijnen de maatregelen ten behoeve van de veiligheid, maar slechts in betrekkelijk weinig punten de wijze van uitvoering. Het is namelijk wel mogelijk de oppervlakte van ramen in verband met de vloeroppervlakte van een lokaal vast te leggen en de afmetingen van uitgangen van werklokalen in verband met het normaal daarin verblijvende aantal personen.

Maar het gaat niet om in het algemeen te formuleren hoe bij voorbeeld de beschutting van een bepaalde machine of van een drijfwerk moet zijn. Het laatste hangt helemaal af van de constructie van die machine en van de plaatsing van dat drijfwerk. Daarom vindt men in het Veiligheidsbesluit onder meer wel de bepaling dat met name genoemde werktuigen en onderdelen doelmatig moeten zijn beschut, maar de uitvoering daarvan moet dan van geval tot geval worden beoordeeld op zijn technische kanten. Dit vormde van meet af een ge-

*) Onder veiligheid gelieve men hier te verstaan zowel de zorg tot het voorkomen van ongevallen als van schade voor de gezondheid.

wichtig deel van de taak der arbeidsinspectie. De hoofdinspecteur van de Arbeid in elk der 10 districten, waarin het land ten behoeve van deze dienst is verdeeld, heeft de bevoegdheid nadere voorschriften te geven voor de uitvoering van het in het Veiligheidsbesluit bepaalde.

Met betrekking tot het Arbeidsbesluit ligt dit enigszins anders. De veiligheidsmaatregelen krachtens de Arbeidswet zijn beperkt tot de arbeid van jeugdige personen en vrouwen. Deze wet verbiedt voor die groepen met name genoemde, gevaar opleverende arbeid, tenzij maatregelen zijn getroffen die dat gevaar voorkomen. Maar ook hier wordt gesproken over doelmatige beschutting en de beoordeling van de doelmatigheid ligt ook hier in handen van het districtshoofd van de arbeidsinspectie.

Uiteindelijk is de beoordeling, in het bijzonder in het laatste geval, bij de rechter. Indien — om een voorbeeld te geven — een ondernemer heeft een bepaalde beveiliging op een machine aangebracht en de inspecterende ambtenaar van de arbeidsinspectie acht deze niet doelmatig, dan zal de ondernemer gewoonlijk wel geneigd zijn, zich naar het ambtelijke oordeel te voegen en de beveiliging dienovereenkomstig te verbeteren. Maar als hij zich principieel op het standpunt stelt, dat hij met zijn oorspronkelijke beveiliging voldoet aan de bepaling van het Arbeidsbesluit en jeugdige personen of vrouwen met de machine laat werken, dan heeft de rechter uit te maken of hier werkelijk sprake is van een doelmatige beveiliging.

Bij de hantering van de Veiligheidswet en het Veiligheidsbesluit kan men in vrijwel dezelfde situatie geraken. Ook los van de nadere eisen van het districtshoofd van de Arbeidsinspectie rust op het hoofd van een onderneming de verplichting, onder meer om zijn machines doelmatig te beschutten. Een ambtenaar kan de betrokkene in dit geval ook in gebreke stellen en voor de rechter brengen, wanneer hij van oordeel is dat de beveiliging niet doelmatig is. Praktisch zonder uitzondering zal hij in zo'n geval echter naar het tweede middel grijpen dat de wet hem ten dienste stelt: hij zal bevorderen dat het districtshoofd een eis stelt, waarin de gewenst geachte beveiliging nauwkeurig is omschreven en waarbij dan een termijn voor de uitvoering is bepaald. Afgezien van de

mogelijkheid van beroep is het hoofd van de onderneming dan wettelijk verplicht die eis op te volgen. Doet hij dat niet, dan wordt hij vervolgd wegens het niet nakomen van die eis. De rechter heeft dan slechts te beoordelen of de eis rechtmatig is gesteld, maar hij hoeft niet te treden in technische vraag, of de oorspronkelijke beveiliging misschien ook doelmatig was.

Dit is een stukje praktijk van de arbeidsinspectie, die volgt uit de wettelijke constructie en deze is 60 jaren nagenoeg niet veranderd. Als er dan in de aanhef van dit artikeltje gesproken is over een belangrijke verschuiving, dan ligt die ook op geheel ander terrein. Maar daarover een volgende keer!

Naast beginselkennis is ook nauwkeurige kennis van allerlei feiten nodig. De grote massa redeneert en handelt namelijk niet zo zeer op grond van de diepste beginselen, als wel naar aanleiding van direct aansprekende feiten en omstandigheden. Dat is uiteraard dikwijls gevaarlijk, vooral wanneer de feiten, al of niet met opzet, onvolledig of onjuist worden weergegeven. Wat moeten wij daar tegenover stellen? Zelf precies op de hoogte zijn van de juiste feiten! Propaganda vóór iets of tégen iets moet steunen op onaanvechtbare gegevens. Wie niet behoorlijk op de hoogte is, staat in de aanval ongewapend. Vandaar dat Lering en Leiding eveneens beoogt voorlichting te geven over actuele problemen en zakelijke inlichtingen verschaft.

Meisjes

IN DE BEDRIJVEN

Nog te weinig initiatieven komen er uit de bedrijfskernen op het punt van de vorming en ontwikkeling van het meisje in het bedrijfsleven. Er komen zelfs te weinig vragen over hoe moeten we het doen.

We kunnen niet zeggen dat het een massaverschijnsel is bij de arbeidende jeugd om in de jeugdbeweging te zijn. Daar gelaten of elke jeugdbeweging voldoende vorming beoogt.

Het zal in de gemengde bedrijven echter wel van betekenis zijn, of de meisjes meedoen aan de opbouw van het sociaal-economisch leven of niet. Met kleine en zelfs grote voorbeelden is het duidelijk te maken wat wanbegrip en onverstand bij de meisjes voor gevolgen hebben gehad in een onderneming.

Een vraag is het of het zuivere vakbondswerk voldoende de meisjes trekt. Misschien is dat zelfs geen vraag meer. Die vraag moest eigenlijk niet gesteld worden nu de eenheid in de K.A.B. een feit is.

Wat doet dus de K.A.B. om de meisjes in de bedrijven te grijpen? Allereerst studeren. Daar is een studiec commissie voor. Geeft dat de geruststelling dat er dus voorlopig maar niets moet gebeuren?

Men mag veronderstellen, dat deze commissie zeer dankbaar gebruik zal maken van gegevens uit de praktijk.

Maar wat gebeurt er ter plaatse?

Het moge geoorloofd zijn eerst enkele onbewuste fouten te signaleren.

Ten eerste: Men wil meisjes voor het werk van de K.A.B. interesseren en men doet dat op een „mannelijke” en veel te dikwijls „ouderwetse” manier. Ouderwets dan verstaan in de zin van: een meisje is lid van de vakbond — komt zelfs naar vergaderingen van de bond en is *dus* een goede propagandiste. Een propagandiste moet echter een aantrekkelijk meisje zijn, één die gewild is bij de vriendinnen.

Een meisje dat jarenlang al zo'n vurig vakbondslid is kan een te mannelijke of althans een te weinig vrouwelijke manier van doen hebben. Ze spreekt dezelfde grote en onbegrijpelijke woorden als rasechte vakbondsbestuurders. Ze geeft ook de indruk, dat men zonder lidmaatschap welhaast niet in de hemel kan komen, maar in het bewijzen daarvan is ze niet te snappen!

De grote moeilijkheid ligt dus in het vinden van enkele meisjes, die als echte meisjes toch kennis en liefde voor de arbeidersbeweging hebben.

Wil men een club beginnen, dan zal de katholieke sociale leer gegeven moeten worden op een manier, dat de meisjes merken dat zij er „persoonlijk” iets aan hebben (hier is geen geld bedoeld!). Zij willen er persoonlijk rijker van worden. Het element van het persoonlijke moet dus sterk op de voorgrond treden. En deze methode zal vruchtbaar zijn. Wij weten immers, dat gevormde persoonlijkheden nodig zijn in de grote onderneming.

Een tweede fout is, dat men de samenkomsten — minstens geldt dit voor de eerste bijeenkomsten — per se moet of wil houden in het K.A.B.-gebouw. Er zijn vanzelfsprekend gebouwen met aardige kleine kamers, maar dan nog moet het meisje een zekere schroom overwinnen om een gebouw, waar als maar mannen de scepter zwaaien, te betreden. (En dan die rook en stoelen waaraan je je nylons ophaalt!)

Een derde fout is, dat men de vergadering te zakelijk houdt ofwel in een te luchtige toon, waarin de bestuurder-voorzitter ongeveer laat doorschemeren dat zij „maar meisjes zijn en hij dus eenvoudig wil praten of hij zich zo onwennig voelt tegenover meisjes enz.” Dergelijke „belijdenissen” en allerlei soort mededelingen omtrent het persoonlijk leven of inzicht van de voorzitter interesseren de meisjes niet maar stoten ze zelfs af.

Doe gewoon zou hier het recept kunnen zijn. Máák geen tegenstellingen meisje-jongen.

Er is sprake geweest van meisjes ouder dan 18 jaar.

De K.A.B. heeft in elke diocesane bond een vrouwendienst. Zouden de afdelingen door deze dienst geen hulp kunnen krijgen om hun werk voor de meisjesleden? (en voor hen die georganiseerd behoren te zijn).

Een deel der meisjesleden valt in sommige diocesen onder de sociale jeugdbeweging (kajotsters).

Organisatorisch is het allemaal prachtig op te bouwen, maar voornamer is: Wat gebeurt er plaatselijk?

Wij wachten op initiatieven, critiek en vragen!

I. v. B.

VAN HET GROOTSTE GEWICHT

De intellectuele vorming van het brede kader van onze katholieke arbeidersbeweging en van alle leden die hun lidmaatschap bewust beleven, is werkelijk een zaak van het grootste gewicht. Talloos zijn in deze dagen de problemen, die de geesten in verwarring brengen, niet het minst op cultureel, sociaal en economisch gebied.

Ieder wordt gedwongen in deze kwesties stelling te nemen, zoal niet uit innerlijke aandrift daartoe gedreven, dan toch door de uitlatingen en zelfs uitdagingen van tegenstanders daartoe genoopt.

Daarom is een kaderlid van de K.A.B. tevens abonné op Lering en Leiding, zoals 5000 collega's van hem dat ook al zijn!

OVERHEID/
WERKGEEFSTER-
WERKNEMER

Van dienstcommissie naar medezeggenschapscommissie.

De tijdens en na de jongste oorlog vast te stellen versnelde ontwikkeling van de sociale inzichten heeft het vraagstuk van de medezeggenschap, waaronder begrepen de medezeggenschap in technische, financiële en economische aangelegenheden, ongetwijfeld een stuk nader tot de oplossing gebracht.

Dit geldt zowel voor het particulier bedrijfsleven, als voor de overheidsdiensten- en bedrijven. Ten aanzien van de eerste sector, is de medezeggenschapsgedachte onlangs in de sfeer van praktische politiek getrokken, waaruit ten slotte de Wet op de ondernemingsraden is geboren.

Wij gaan daar nu niet verder op in. Wel mag aanstonds nog eens worden vastgesteld, dat er heel wat tijd zal verlopen, vóór dat wij zover zullen zijn, dat de uiteindelijk gewenste toestand bereikt zal zijn. Zo er één zaak is, die langs banen van geleidelijkheid zal moeten groeien, dan is het deze. Men kan de volledige medezeggenschap niet in een handomdraai verwezenlijken, ook niet met wetten en andere vormen van reglementering, hoe verdienstelijk en noodzakelijk deze overigens zijn. Daarvoor is onder meer een ombuiging, een naar elkaar toegroeien der opvattingen, zowel aan de kant van de werkgevers als van de werknemers, noodzakelijk. Dit groei-proces vordert tijd.

Anderzijds mag dit laatste stellig geen aanleiding zijn om

onze reële idealen aan de kapstok te hangen. Integendeel! Zo als elke omwenteling — want dat is het — een meer of minder langdurige voorontwikkeling nodig heeft (zie bij voorbeeld de schoolstrijd, de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie), zo moeten wij ook steeds aan de praktische verwezenlijking van deze medezeggenschap blijven arbeiden.

Reeds bij de aanvang van deze serie bijdragen wezen wij op de bijzondere verhouding van de overheid als werkgeefster tot haar personeel, en op datgene wat deze verhouding onderscheidt van die in het particulier bedrijfsleven.

Dit demonstreert zich wel op duidelijke wijze bij de kwestie, die ons hier bezig houdt: Wat is het geval?

Ingevolge de daaromtrent bestaande wetgeving berust de uiteindelijke beslissingsmacht en het toezicht bij de verschillende overheidsorganen in hoofdzaak bij de onderscheidene colleges, die daartoe door de grote of kleinere gemeenschap gekozen zijn, te weten de 2e Kamer (en indirect de 1e Kamer), Provinciale Staten, gemeenteraden en ingelanden.

Neem bij voorbeeld een gemeentelijk bedrijf. In de praktijk kent men weliswaar de „getrapte verantwoordelijkheid”, dat wil zeggen dat de directeur van dat bedrijf verantwoording verschuldigd is aan de betrokken wethouder of een zogenaamde commissie van bijstand uit de raadsleden, en de wethouder via B. en W. aan de raad. Maar ten slotte is het *de raad*, die besluit en beslist. Deze figuur vloeit voort uit het uitsluitend doel van de overheidstaak: *het dienen van het algemeen welzijn*.

Gezien deze constructie is het uitgesloten dat bij de overheid aan commissies, zoals wij die hier bespreken, een *bestissende* bevoegdheid wordt toegekend. De historie van de gemeente Amsterdam levert ons te dien aanzien een interessant voorbeeld, waarop wij in ander verband nog wel terugkomen. Op welke vernuftige wijze aan dit bezwaar ten dele kan worden tegemoet gekomen zal verder nog blijken.

Hoe staat het nu praktisch in de overheidsdiensten en bedrijven met de medezeggenschap, ook ten aanzien van het economisch en technisch beleid?

Aan de concrete beantwoording van deze vragen moeten wij duidelijkheidshalve enige opmerkingen vooraf maken.

Wanneer wij hier van „Overheid” spreken, moet goed onderscheid gemaakt worden tussen rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Voor elke sector van de overheid ligt deze zaak praktisch verschillend.

Nu constateren wij hier een merkwaardige ontwikkeling, in zoverre het merkwaardig genoemd mag worden, dat ten aanzien van de concretisering van de medezeggenschap, zoals wij die hier bedoelen, de lagere overheidsorganen (met name de provincies en gemeenten) het verst gevorderd zijn. Of eigenlijk is „het verst gevorderd zijn” onjuist, omdat daaruit wellicht geconcludeerd zou kunnen worden, dat de rijksoverheid, als hoogste overheidsorgaan in dit opzicht toch nog bepaalde vorderingen zou hebben gemaakt. In feite nu is door de rijksoverheid aan de concretisering van de economische en technische medezeggenschap voor eigen personeel nog niets gedaan.

Wij noemden dit zojuist merkwaardig, omdat, vooral in de na-oorlogse jaren de rijksoverheid, onder meer met betrekking tot het gehele complex van maatregelen, die de positie van het overheidspersoneel raken, steeds de leiding in handen heeft genomen. Meestentijds werden en worden de besturen van de lagere organen daarbij uitgenodigd, haar voorbeeld te volgen, al of niet met een stokje achter de deur! Op dit stuk nu heeft die leiding stellig ontbroken. Of dit te bejammeren is, kunnen wij hier gevoelig buiten beschouwing laten.

Het spreekt wel vanzelf, dat de organisaties van overheids-personeel in de loop van de jaren aan deze belangrijke zaak de nodige aandacht besteedden. Vooral sedert de gereglemteerde samenwerking in Unieverband is met vereende kracht aan de beleving van de volledige medezeggenschap gewerkt. In bepaalde *gemeenten* mogelijkheden bespeurend, om tot een verder gaande medezeggenschap dan de tot dusverre maximaal bereikbare — door middel van de dienstcommissies — te komen, werd ernstig bestudeerd, welke formele constructie daartoe het meest geschikt zou zijn. Aan de ene kant had men daarbij rekening te houden met de bestaande wetgeving en de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheden van de

verschillende organen — wij wezen er hierboven op —, en aan de andere kant moest er naar gestreefd worden, dat de met meer bevoegdheden uitgeruste medezeggenschapsorganen in de practijk ook reële betekenis zouden hebben.

Wij zullen de lezer de vele omzwervingen, die op dit terrein werden gemaakt, besparen. Wij beperken ons er toe te zeggen, dat ten slotte in het „Ontwerp-reglement voor de dienstcommissie”, hetwelk door de Unie van Overheidspersoneel werd gebruikt, in *artikel 6* de mogelijkheid van verder gaande medezeggenschap werd neergelegd.

Naar onze mening werd daarbij een gelukkige oplossing gevonden. Zie hier de tekst van dit „Kern-artikel”:

1. De dienstcommissie is bevoegd in zake de technische en economische aangelegenheden, *voor zover deze vallen binnen de bevoegdheid van het hoofd van dienst*, onderhandelingen te voeren, en indien volledige overeenstemming is bereikt, over de aan de orde zijnde onderwerpen, beslissingen te nemen.
2. Het onder 1 bepaalde is eveneens van toepassing ten aanzien van *de dienstvoorwaarden* bij de takken van dienst.
3. Indien betreffende een zaak, als bedoeld in het tweede lid en behorende tot de dienstvoorwaarden, die overeenstemming niet aanwezig is, dan wordt zij onderworpen aan het oordeel van de Commissie van Overleg, die haar gevoelens over de zaak voorlegt aan burgemeester en wethouders.

De dienstcommissie verstrekt daartoe aan de centrale commissie de notulen van de vergadering(en), waarin de beraadslaging plaats vond. Behoort de zaak tot *de technische en/of economische aangelegenheden*, dan brengt de dienstcommissie haar ter kennis van burgemeester en wethouders.

Alvorens burgemeester en wethouders een beslissing ter zake nemen, stellen zij de dienstcommissie in de gelegenheid kennis te nemen van de overwegingen, die als grondslag hebben gediend voor het ontwerpbesluit.

4. Ten aanzien van de zaken, die, gezien haar algemene bete-

kenis, naar het inzicht van de voorzitter der dienstcommissie of van vertegenwoordigers van de zittinghebbende organisaties, niet tot de bevoegdheid van de dienstcommissie behoren, wordt gehandeld overeenkomstig het bepaalde in het derde lid.

Intussen had deze ontwikkeling verdere gevolgen in breder verband, die van groot gewicht geacht moeten worden voor de verdere voortschrijding van de volledige medezeggenschap. Wij bedoelen de werkzaamheid van het Centraal Orgaan voor gemeenschappelijke behandeling van gemeentelijke personeelsaangelegenheden, een instelling van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Daarmede zullen wij ons echter de volgende keer bezighouden.

L.

Twee dingen zijn voor het kader noodzakelijk: stevig-gefundeerde beginselkennis en nauwkeurige kennis der feiten.

Beginselkennis heeft voor ons leven en vooral voor ons dagelijks werk in de K.A.B. een negatieve en een positieve waarde. We hebben haar nodig om daaraan de allerwegen gepropageerde, vaak gevaarlijke, opvattingen te kunnen toetsen. Zij behoedt ons voor verkeerde inzichten en stelt ons in staat de aanvallen van anderen af te weren. Maar het effect blijft in hoofdzaak negatief.

Beginselkennis heeft vooral een positieve waarde. Zij doet ons dieper de rijkdom bewust worden, die wij in onze overtuiging bezitten en dat is een bron van geluk. Wie kennis heeft van zijn beginselen, kan ook getuigen voor de waarheid en daardoor apostolisch werkzaam zijn.

Daarom dus stelt Lering en Leiding zich tot doel de beginselkennis van zijn lezers te verstevigen en te verdiepen.

HOE werkt bij ons de KERN?

Het scheen ons nuttig in dit orgaan ook eens K.A.B.-ers aan het woord te laten, die in een fabriekskern een functie vervullen om het een en ander te vertellen over het praktische werk van zo'n fabriekskern, of commissie.

Als eerste geven wij het woord aan ons lid G. Bos, secretaris van de fabriekskern bij de Machinefabriek v/h Jansen en Sutorius te Utrecht, die zo vriendelijk is geweest aanstonds aan ons verzoek te voldoen, waarvoor wij hem gaarne dank zeggen.

Redactie

Wanneer we de werkwijze van de fabriekskern in een bepaalde onderneming willen uiteenzetten, dan zal men er goed aan doen de lezers eerst enigszins vertrouwd te maken met de aard en de grootte van dat bedrijf.

Het bedrijf hetwelk nu aan de orde komt is een machinefabriek met een bezetting van ongeveer honderd en tien arbeiders, die vallen onder de bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst.

De fabriekskern, uit deze arbeiders gekozen, bestaat hier uit vijf personen, die een zittingsduur van een jaar hebben, waarna de

kern in haar geheel aftreedt.

Als secretaris van deze fabriekskern neem ik u mee om u de functionering van deze kern te laten zien.

Om te beginnen werken wij volgens een door de vakraad goedgekeurd kernreglement, doch ik moet u bekennen, dat tot nu toe alleen maar naar het reglement is gegrepen ten tijde van de verkiezingen. De verstandhouding tussen de directie of bedrijfsleider enerzijds en de kern anderzijds is tot op heden zo, dat er gesproken kan worden van een prettige, soepele samenwerking, waardoor het star vasthouden aan het kernreglement bij voorbeeld ten opzichte van periodieke bijeenkomsten met de directie of de vervanger hiervan, of het tijdig aanvragen voor een onderhoud, in de meeste gevallen niet nodig is. De vergaderingen verlopen dan ook immer in de geest van openhartigheid en vertrouwen.

Men begrijpt dat dit van onschatbare waarde is.

Overgaande tot de onderlinge samenwerking in de kern, hebben wij op de eerste plaats de taken, welke zijn toegewezen. In het geheel ziet de kern toe, dat de veiligheid bij het werken in acht wordt genomen, dat de werkplaatsen, schaftlokaal en privaten niet verontreinigd worden.

Zij beheert een fonds (dat haar is toevertrouwd door de directie) tot het binnen redelijke grenzen uitbetalen van wachtdagen bij ziekte en doktersverzuim, waaronder ook vallen de veelal langere bezoeken aan een specialist.

Ook is de kern (in de persoon van haar voorzitter) vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur van een groot sociaal fonds, dat wij hier kennen en dat uitgaat van een stichting met daaraan verbonden een sociale werkster.

Vervolgens worden alle moeilijkheden grieven en wensen, door het personeel en door onszelf naar voren gebracht, behandeld. Dit geldt ook voor tariefkwesties. Het behandelen van normaal voorkomende gevallen geschiedt door de voorzitter samen met het kernlid van de afdeling, waarin de tariefkwestie zich voordoet. Deze persoon is immers het beste op de hoogte met de diverse omstandigheden van die afdeling. Alvorens echter tot een conferentie met de bedrijfsleider over te gaan, wordt allereerst onderzocht of de zaken, die aanhangig gemaakt zijn, niet met andere daarvoor in het bedrijf aanwezige personen opgelost kunnen worden. Hier noem ik dan op de eerste plaats de afdelingschefs. Uit ervaring is gebleken, dat hierop speciaal gelet moet worden, daar vele gevallen door het inschakelen van deze personen in het reine gebracht worden.

Regelmatig komt de kern in de middagpauze bijeen in een apart vertrek, waar rustig van gedachten gewisseld kan worden. Hier worden door de leden de punten, die zij opgenomen hebben, naar voren gebracht, besproken en door de secretaris tot een agenda opgesteld. Na het onderhoud dat daarop volgt met de bedrijfsleider, wordt aan de overige leden rapport uitgebracht. Het besprokene wordt door de secretaris vastgelegd in een notulen-boekje.

Problemen welke het gehele personeel omvatten of ernstige moeilijkheden worden met de voltallige kern behandeld en na de bespreking met de directie in beraad gehouden. Advies wordt ingewonnen bij de organisatie, om daarna, als door de organisatie gunstig wordt beschikt, indien wenselijk aan het gehele personeel tijdens de middagpauze te worden voorgesteld, waarna de gehele kern de zaak gaat afhandelen bij de directie.

Tot slot zult u, lezers, het met mij eens zijn, dat wij veel dank verschuldigd zijn aan hen, die ons een machtig wapen in handen hebben gegeven, waarvan wij kernleden vele malen gebruik maken, namelijk de collectieve arbeidsovereenkomst. Wie deze dank toekomt, weet u net zo goed als ik.

Mededeling

Ten einde dit orgaan nog beter aan zijn doel te doen beantwoorden, zullen wij in het volgende nummer een begin maken met de behandeling van een aantal economische, respectievelijk bedrijfs-economische onderwerpen. Niet te wetenschappelijk, niet te geleerd, maar toch wel zo, dat serieuze bestudering daarvan ten goede komt aan de positie en aan de taak, welke onze leden in ondernemingsraden en fabriekskernen innemen, respectievelijk hebben te vervullen.

De

• COMMUNISTISCHE • MANTELORGANISATIES

in Nederland

Ofschoon deze stof feitelijk niet direct thuis behoort in een tijdschrift, dat allereerst tot doel heeft de leden van ondernemingsraden en fabriekskernen in die functie te vormen, opdat zij steeds beter hun taak als zodanig verstaan, menen wij er toch goed aan te doen met aan de hand van de meest recente gegevens hierover een overzicht te laten volgen van de huidige situatie in zake de C.P.N. en haar mantelorganisaties. Ten eerste zullen vele lezers zich hiervoor sterk interesseren, ten tweede kan het zijn nut hebben, dat ook in dit opzicht onze leden volledig op de hoogte zijn en ten derde verandert er nog al eens iets in het geheel van al deze gezagsondermijnde organisaties, zodat het goed is dat men van de jongste ontwikkeling het een en ander af weet. REDACTIE.

COMMUNISTISCHE PARTIJ NEDERLAND (C.P.N.).

Ledenaantal rond 40.000.

Partij-voorzitter: Gerben Wagenaar.

Partij-secretaris: Paul (mantelnaam voor Saul) de Groot.

MANTEL-ORGANISATIES.

Centrale organisatie.

De C.P.N. heeft een organisatiebureau, dat zich bezig houdt met het op gang brengen en in stand houden der mantelorganisaties.

Leider: Harry Verhey.

Tijdschriften.

Uitgegeven worden door de C.P.N.:

De Waarheid, dagblad. Prijs 35 cent per week. 80.000 abonnee's. Hoofdredacteur: Fred Schoonenberg.

Voorwaarts, weekblad. Prijs per kwartaal f 1,30. Hoofdredacteur: Chris Smit.

Politiek en Cultuur, maandblad. Prijs per jaar f 3,50. Hoofdredacteur: J. Schalker.

Kwartaal, overzicht voornaamste publicaties vooruitstrevende pers. Verschijnt drie-maandelijks. Prijs per jaar f 3,—. Hoofdredacteur: P. de Groot

1. Eenheids Vak Centrale (E.V.C.).

Voorzitter: Berend Blokzijl.

Secretaris: Van der Heul. — *ingezet, ca. 3 maanden*

Ledenaantal: rond 130.000.

De E.V.C. is een overkoepelende, landelijke organisatie. Hierbij aangesloten zijn bij voorbeeld:

1. Bond Nederlands Overheidspersoneel (B.N.O.P.).

2. Algemene Bond Transportarbeiders (A.B.T.). — *verbeteren naam*

3. Arbeiders Textiel- en Kleding Industrie (A.T.E.K.). — *u.n.v.*

4. Chemische Voedsel-Industrie en Fabriekmatige bedrijven. (Chevofa). — *u.n.v.*

5. Algemene Bond Werkers Bouwbedrijven (A.B.W.B.). — *u.n.v.*

6. Algemene Nederlandse Bond van Zeevarenden.

Tijdschriften.

Werkend Nederland, verschijnt om de 14 dagen. Hoofdredacteur: dagelijks bestuur E.V.C.

E.V.C.-gids, verschijnt maandelijks. Hoofdredacteur: dagelijks bestuur E.V.C.

2. Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (A.N.J.V.).

Voorzitter: Marcus Bakker.

Secretaris: Nico Luirink.

Ledenaantal: rond 12.000.

De jeugd varieert van 12-35 jaar.

Tot het A.N.J.V. behoren:

1. Organisatie Progressief Studerende Jeugd. Zoekt aanhang bij leerlingen hogere klassen M.U.L.O. - M.T.S. - H.B.S.
2. Nederlandse Pionieren Bond. Hierin wordt de jeugd tot 16 jaar oud verenigd.

Tijdschriften.

Jeugd, maandblad. Prijs f 1,— per jaar. Hoofdredacteur: Gerrit Honselaar. Cultuur en Gemeenschap Eén in de strijd voor een gelukkige Jeugd.

Kader, bedoeld als maandblad voor de leiders. Verschijnt onregelmatig.

Scholing en Strijd, maandblad

3. Vereniging Nederland—U.S.S.R.

Algemeen voorzitter: Theun de Vries.

Deze vereniging onderhoudt de verbinding met Sovjet-Rusland. Houdt zich bezig met het organiseren van de propaganda voor de Sovjet-Unie op elk gebied, bij voorbeeld het vertonen van films.

Tijdschriften.

Nu, maandblad. Prijs f 4,50 per jaar. Hoofdredacteur: dr. E. Rebling.

4. De Nederlandse Vrouwen-Beweging.

(Bonden van Huisvrouwen).

Leidster: Rie Lips.

De Nederlandse Vrouwen-Beweging dient niet verwisseld te worden met de Ned. Ver. van Huisvrouwen (blad Denken en Doen), die met deze beweging niets van doen heeft.

Tijdschriften.

Vrede en Opbouw, maandblad. Hoofdredactrice mej. Nel Boudewijn.

5. Arbeidersbond voor Cultuur (A.B.C.).

Leider: S. Pieters.

Hierbij is onder meer aangesloten de Bond van Socialistische Zang- en Muziekvereniging. De vroegere vereniging Radio Werkend Nederland is in de A.B.C. opgegaan.

6. Vrije Katheder Clubs.

Door middel van de Vrije Katheder Clubs poogt de CPN vat te krijgen op onze intellectuelen. De clubs zijn gegroepeerd rondom De Vrije Katheder, doch zeker niet met dit blad verdwenen. Georganiseerd worden muziek-, voordracht-, film-avonden en debating-samenkomsten.

Tijdschriften.

De Vrije Katheder, dit maandblad is kort geleden opgeheven. Het wordt evenwel toch vermeld, omdat de mogelijkheid van wederom verschijnen (misschien onder andere naam) tot de mogelijkheden behoort. Het blad stond onder leiding van mr. Petra E. Elderling, een bekend communiste, lid Wetenschappelijk Bureau CPN en mr. H. P. L. Wiessing.

7. Nederlandse Vredesraad.

Secretaris: Haakon Stotijn.

De Nederlandse Vredesraad is een onderdeel van een internationale organisatie; de Vredesraad treedt naast en met de CPN op.

In Nederland wordt plaatselijk gewerkt met de zogenaamde Vredes-Comité's, die bij voorbeeld stemmingen in bedrijven organiseren, waarbij aan de arbeiders gevraagd wordt door middel van een stembiljet, of zij voor of tegen vrede zijn!

8. Vereniging van Huishuurders.

Deze vereniging bewerkt de huishuurders om stelling te nemen tegen de voorgestelde huurverhoging van 15 %.

In verschillende steden van ons land zijn door haar de Anti-Huurverhogingscomité's in het leven geroepen, die plaatselijk het werk doen.

9. Nationale Welvaart Comité's.

Deze zijn opgericht in navolging van dergelijke communistische organisaties in Tsjecho-Slowakije. Ze zijn de poging om op bredere basis van een nationaal welvaartsplan de arbeiders in dienst te stellen van de C.P.N.-politiek.

10. Verenigd Verzet 1940—1945.

Leider: L. Koning.

Secretaris: Veltman.

Hierin is de illegaliteit verenigd, die de communistische beginselen aanhangt.

11. Actie Comité Schoonhoven.

Werd opgericht om dienstweigeren voor Indonesië aan te moedigen; de werkzaamheden voor dit comité zijn thans beëindigd. Ongetwijfeld zal, eventueel onder een andere naam, het comité weer opduiken om dienstweigeren aan te moedigen, onder de lichten die voor eerste oefening onder de wapenen worden geroepen.

12. Federatie Vooruitstrevende Studentenverenigingen.

Secretaris: Wim Klinkenberg.

Deze federatie ageert in studentenkringen. In Leiden en Delft geschiedt dit bij voorbeeld onder de naam: Progressief Democratische Studenten Vereniging, in Amsterdam in de vereniging Pericles.

13. Comité: Hulp aan Indonesië.

Secretaris: Joop van Santen.

Na de communistische Madioer-opstand op Java onder Moeso (eind 1948) scheidde deze beweging zich af van de Vereniging Nederland-Indonesië. Zij steunt de communistische agitatoren en organisaties in Indonesië.

14. Vereniging Nederland—Polen.

Onderhoudt betrekkingen van culturele aard met Polen (dat wil zeggen de satellieten van Moskou, aldaar).

Tijdschriften.

Nederland-Polen, maandblad. Prijs f 6,— per jaar. Hoofdredacteur: S. van Praag. Maandblad ter bevordering van de economische en culturele betrekkingen tussen beide landen.

15. Nederlandse afdeling Internationale Vereniging Democratische Juristen.

Leiders: mr. Benno Stokvis en mr. Clara Eindhoven.

Ageert in de wereld van onze juristen.

16. Dorpscomité's.

In verschillende kleinere gemeenten in Nederland worden thans comité's opgericht ten einde zeggenschap te krijgen in recreatie-oorden, besturen van sportvelden, enz., die van gemeente-rijks-wege worden ingericht.

17. Landelijk Comité Texelmonument.

Streeft naar oprichting van een monument voor op Texel gesneuvelde Georgiers in 1945.

18. Comité: Onderwijs vrede.

Secretaris: P. Smulders, Vrolikstraat 313 II, Amsterdam.

Dit comité beoogt onder meer controle te krijgen op de inhoud van schoolboekjes. Tijdens de Duitse bezetting werden nogal eens boekjes uitgegeven, waarin de doelstellingen van de bezetter werden gepropageerd, hetgeen thans gewijzigd wordt. De comité's pogen op deze herzieningen invloed te krijgen ten einde — vanzelf sprekend — thans hún ideeën ingang te doen vinden.

Het comité hield een congres op 12 en 13 November 1949 te Amsterdam, waar onder meer sprak: dr. J. Engels (communist).

19. Comité's tegen de Onderhoudsplicht.

De onderhoudsplicht is een wettelijke plicht tot onderhoud van behoeftige ouders door kinderen. De comité's stellen zich ten doel de kinderen er van te overtuigen dat deze plicht niet tot de hunne behoort.

20. Stichting Kinderuitzending van de Eilanden.

(Ontstaan op initiatief van de Nederlandse Vrouwenbeweging.) Onder de „eilanden” wordt verstaan de Ooster en Westereilanden van Amsterdam, dit zijn volksbuurten waar de Communistische Partij veel aanhang heeft. Door middel van propaganda bij de kinderen en vanzelfsprekend bij de ouders, die de kinderen uitzenden, wordt de communistische heilstaat gepredikt.

21. Internationaal Verbond Vooruitstrevende Componisten en Musicologen.

Leider: dr. E. Rebling.

De Marxistische/Lenische Organisaties die zich van de CPN hebben afgescheiden zijn:

1. Revolutionair Communistische Partij (R.C.P.).

Dit is de zogenaamde IVe Internationale van de Trotzky-partij. In Nederland minder dan 1000 leden.

Tijdschriften.

De Tribune, prijs 10 cent per nummer. Hoofdredacteur: H. Ferarez.

2. De Communisten Bond Spartacus.

Heeft zich afgescheiden van de RCP, die als onderdeel van de IVe Internationale volgens de Spartacisten te veel op Rusland is georiënteerd. Zij vinden, dat deze kapitalistische, imperialistische mogendheid niet door de arbeiders-klasse verdedigd mag worden.

Aanhang in Nederland nog geringer dan RCP.

Tijdschriften.

Spartacus, prijs 12 cent per nummer. Hoofdredacteur: R. Hulsman.

3. Vrije Socialisten.

Een anarchistische organisatie, die een gesloten front wil stellen tegenover het internationale imperialisme, Rusland

inclusief, en de internationale verbroedering der arbeidersklasse voorstaat.

Is fel anti-militaristisch ingesteld. Op haar initiatief werd in 1947 een „Comité van Dienstweigeraars” opgericht, dat speciaal werkte onder de voor Indonesië bestemde militairen.

Tijdschriften.

De Vrije Socialist, weekblad. Prijs f 1,95 per kwartaal. Hoofdredacteur: G. Rijnders.

4. De Nederlandse Bond van Vrije Socialisten.

Staan dicht naast de Vrije Socialisten.

Tijdschriften.

Socialisme van Onderop, verschijnt om de 14 dagen. Prijs f 4,— per jaar. Hoofdredacteur: Jan Kolthek. Dit blad kondigt zich aan als het orgaan van de Nederlandse Bond van Vrije Socialisten.

De hierboven vermelde 4 communistische organisaties zijn van geringe invloed. Bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer in 1948 had de Revolutionair Communistische Partij in Amsterdam en Rotterdam kandidaten gesteld. In de twee kieskringen haalde de RCP slechts 2224 stemmen tegen de CPN 153.000 stemmen.

De andere partijen zijn van gelijke sterkte of kleiner. Bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten in April 1950 behaalde de RCP in deze 2 districten 3101 stemmen.

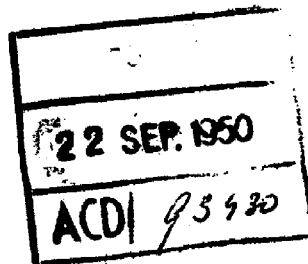
Aan H.B.

Van B III k

Betreft:

contact met Katholieke Arbeiders Beweging.

Bijlage: één

Uit een van het Verbondsbestuur der K.A.B. ontvangen brief wordt bijgesloten dat gedeelte toegezonden, hetwelk voor de Dienst mogelijk van enig belang is.

De berichtgeving door Amsterdam aan het Verbondsbestuur en door deze instantie aan mij, vloeit voort uit de bij verwezenlijking van het zogenaamde plan-M gemaakte afspraken.

Bij een in ander verband gevoerd gesprek met de contactman uit het Verbondsbestuur werd dezer dagen nog opgemerkt, dat de inhoud van de berichten uiteraard niet op algehele objectiviteit zijn getest, zodat een dezerzijdse beoordeling steeds zal dienen te geschieden met de inachtneming van de inhoud van andere rapporten over dezelfde materie. - Einde.

12 Juli 1950

Gezien: B III

B. III - I. 13.7.50

Geachte Heer van Bavel,

Te Uwer informatie doe ik U hieronder het overzichtje toekomen, dat ik d.d. 26 dezer kreeg van onze Amsterdamse relaties. Men deelt ons het volgende mede:

- a. Bouwvakken. Een reeds 5 weken aan de gang zijnde staking bij de Neuchatel, kreeg plotseling uitbreiding doordat ook de Hollandse Beton Mij. en de Mij. Wegenbouw erin betrokken werden. In twee dagen was het aantal stakers opgelopen tot \pm 120. In dit stadium gekomen hebben de Directies van deze drie maatschappijen de koppen bij elkaar gestoken en het gevolg was, dat de Patroonsorganisatie, in dit geval de N.A.P.B., met de stakers in contact trad. Als Plaatselijke Unie werd toen overleg gepleegd wat te doen, maar vóór de Unie met de Patroonsorganisatie een bespreking had gearrangeerd, kwam reeds bericht, dat overeenstemming was verkregen. Zaterdag 17 Juni werd het werk wederom bij alle drie de maatschappijen hervat. Dit is weer typisch Amsterdams. Van Werkgeverszijde verlangt men dat wij steeds stelling nemen tegen de E.V.G. en de werkgevers-organisatie overlegt met de stakers.
- b. Overheidspersoneel. Gememoreerd mag hier worden de staking van de wasvrouwen van de Gemeentelijke was-inrichting. Hier heeft men voet bij stuk gehouden en de staaksters ontslagen. Na enkele weken hopeloos staken is wederom een dienstverband aangegaan. De arbeidsvoorwaarden zijn nu slechter dan voor de staking. Maar ook hier weer iets wat alleen Amsterdam biedt! In de pers verschijnt het bericht, dat men van de zijde van het Gemeentebestuur overweegt om de verslechteringen die zijn ontstaan, te verzachten. Dus ook weer hier een tegemoetkomende houding tegenover de staaksters.
- d. Metaalbedrijf. Een overzicht werd gegeven van de lijdensweg, die gevolgd is bij de E.F.A. Produkta. Dit bedrijf, dat bij

een goed beheer zeker levensvatbaarheid bezit, is evenwel door een groot wanbeheer totaal onmogelijk geworden. Bovendien bestond het personeel uit 70 - 80% E.V.C.'ers, totaal personeel ± 400. Het aanstellen van curatoren, surcéesances van betalingen, verstrekking van wachtgelden, niets mocht baten. Uiteindelijk werd voor het geheele ontslag aangevraagd en ook verkregen. Nu werd de fabriek door het personeel bezet, ook 's nachts weigerde men de fabriek te verlaten. (Frankrijk). Dit heeft evenwel maar één nacht geduurd, omdat men het hopeloze van het geval inzag. Toch is men van de zijde van de Metaal-Unie ook in dit geval niet geheel gerust. Er gaan namelijk geruchten, dat de bezetting is opgeheven, omdat toezegginge door de burgemeester (?) zou zijn gedaan aan de stakers en wel resultaten, die niet verkregen konden worden door de Metaalunie. De Amsterdamse Burgervader heeft meer last van bemoeizucht.

Wanneer men de situatie in Amsterdam in zijn geheel beziet, dan komt men tot de volgende conclusie:

- ten eerste: men heeft de zaak van de wapenlossingen veel te vroeg aangepakt; daardoor heeft deze actie het effect verloren;
- ten tweede: de uitslag van de verkiezingen, ook in Amsterdam, wijst voor de C.P.N. op achteruitgang;
- ten derde: ondanks het feit, dat geld werd ingezameld voor eventuele stakingen in de haven, schijnt men over weinig financiën te beschikken. Bij de verkiezing waren er maar weinig raamaffiches en ook bij de stakingen wordt maar weinig uitgekeerd;
- ten vierde: hoewel niet gezegd kan worden, dat het ledental van de E.V.C. kleiner wordt, kan wel gezegd worden, dat de lust om de actie van de E.V.C. te volgen of te steunen bij vele leden van de E.V.C. niet meer aanwezig is;
- ten vijfde: momenteel wordt wel heel Amsterdam bewerkt om handtekeningen te verzamelen voor de "Oproep uit Stockholm".

13

6.331
65.15
18 JAN. 1950
77997

Aan H.B.V.D.

van B.St. (v.B.)

11 Januari 1949.

Betr.: Verbondscongres en jubileumviering K.A.B.

Int. 17.1.50

Voortvloeiend uit het contact met enige van de hoogste figuren van bovengenoemde vakcentrale werd dezerzijds de invitatie aanvaard tot bijwoning van de op 9 en 10 dezer gehouden verbondsvergadering en jubileumviering.

Bij gelegenheid van deze samenkomsten konden bestaande contacten worden verstevigd en nieuwe gelegd. Door de ingewijden werd het zeer op prijs gesteld dat het Verbondsbestuur mij in de gelegenheid had gesteld de besprekingen mee te maken, te meer nu het zo uiterst belangrijke vraagstuk van de praktische toepassing der Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie werd behandeld.

Op de receptie bij gelegenheid van het feit, dat 25 jaar geleden de gecentraliseerde vorm werd aanvaard, zijn mijnerzijds de felicitaties overgebracht van H.B.V.D., meer in het bijzonder aan de Heer A.C. de Bruyn, die de dag mocht herdenken van zijn 25-jarig voorzitterschap.

Uiteraard is een en ander op zeer delicate wijze geschied. De heer De Bruyn toonde zich zeer dankbaar voor de geste.-EINDE-

Aan H.P.

Van B. St.

Mr.

*WMS v.d. l.
doorn
B IV*

Verz.
26 SEP. 1949
ACD/70301

16 September 1949

met naslaan

NK

1949

24.9.49

bijlage: een circulaire

Bijgaand wordt toegezonden de officiële tekst van een door de Katholieke Arbeidersbeweging in Nederland aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties gericht schrijven, waarin geprotesteerd wordt tegen het mensonwaardig communistisch systeem.

De officiële tekst is in de Engelse taal gesteld, terwijl daarnaast afschriften in de Franse taal zullen worden gezonden aan de leden van het corps diplomatique. - Einde.

*Ik heb het artikel
reeds uit de Volkskrant
doorn knippen. B IV*

To the General Assembly of the
United Nations Organisation,
LAKE SUCCESS.
New York (U.S.A.)

Met stijgende onrust en toenemende verontwaardiging volgen de meer dan 300.000 in de Nederlandse Katholieke Arbeidersbeweging georganiseerde arbeiders, met hun gezinnen meer dan een miljoen katholieke Nederlanders, de verschrikkelijke gebeurtenissen in Oost-Europa. Daarom wendt het Bestuur van genoemde Beweging zich namens hen tot U met een dringend protest en dringend verzoek tevens.

Na 5 jaren van oorlog en bezetting, van vervolging en onderdrukking, van door de Nazi's met geraffineerdheid en barbaarse wreedheid bedreven martelingen en moorden op miljoenen onschuldige medemensen, hoopte de mensheid op vrijheid, vrede, welvaart en geluk.

Bij de processen tegen de nazi-misdadigers is zoveel onbeschrijflijke beestachtigheid aan het daglicht gekomen, dat de berechting van de oorlogsmisdadigers in Neurenberg en elders als een strenge eis van gerechtigheid is aanvaard en begrepen.

Helaas is daarmee aan de met grote wreedheid tegen de mensheid en menselijkheid georganiseerde misdaden geen einde gekomen. Thans zuchten in Oost-Europa, in Rusland en in onder de Communistische macht en invloed staande landen, miljoenen onschuldige mensen onder een wrede terreur, ondergaan de barbaarse vervolgingen en foltering, terwijl miljoenen arbeiders als slaven worden losgerukt van familie en geboortegrond om onder te gaan in onmenselijke dwangarbeid.

En wij vragen, moet ook hier geen gerechtigheid geschieden?

Helaas beschikken wij, om deze miljoenen ontrechten en verdrukten te hulp te komen, over geen andere middelen dan ons gebed en.....ons scherp protest.

Dit protest tegen de Communistische geweldenarij richten wij tot Uw hoge Vergadering als een dringend appèl aan het wereldgeweten. De wereld moet het weten, de wereld moet het veroordelen. De wereld, de mensheid, die nog menswaardig leeft, moet medeleven en medevoelen met de verdrukten en vervolgd en in Oost-Europa.

Zo wij dan al niet beschikken over de fysieke middelen om een einde te maken aan onrecht en verdrukking, die een schande zijn voor onze eeuw en voor de mensheid, wèl kunnen wij de morele wapenen hanteren van de heilige verontwaardiging onzer leden. Een verontwaardiging, die brandt in hun aller harten om de belediging van God in de ontering van Zijn schepselen.

Dezer dagen komt Uw hoge Vergadering in haar jaarlijkse gewone zitting opnieuw bijeen om te werken aan het vreedzaam samentegaan van de volkeren der wereld, om de vrees uit te bannen en de geestelijke en stoffelijke welvaart van de mensheid, van alle mensen, te bevorderen.

Daarom kan en mag U het lot van zovele miljoenen, wie de heiligste goederen ontnomen zijn, die leven in vrees en angst,

die verkommeren bij onmenselijke slavenarbeid, die rechteloos en weerloos zijn overgeleverd aan de wrede beulen in de concentratiekampen, niet onverschillig laten.

Namens de georganiseerde katholieke arbeiders van Nederland richt de K.A.B. tot U het dringende verzoek al Uw invloed en macht aan te wenden om de verantwoordelijke communistische machthebbers, wier vertegenwoordigers mede deel uitmaken van Uw hoge Vergadering, duidelijk te doen weten dat de mensheid tegen de mens-onterende toestanden in Oost-Europa ten scherpste protesteert en over de daarvoor verantwoordelijke personen haar morele veroordeling uitspreekt.

Teneinde aan dit protest en aan deze veroordeling een praktische vorm te geven, verzoekt genoemde Arbeidersbeweging de Algemene Vergadering der Verenigde Naties zich in een duidelijke resolutie uit te spreken tegen de in Oost-Europa bij voortdurende gepleegde schendingen van de in Parijs aangenomen "Universele Verklaring van de Rechten van de Mens".

NAMENS DE NED. KATH. ARBEIDERSBEWEGING:
Het Verbondsbestuur,

Voorzitter.-

Secretaris.-

adren Parlap

x

n. 11 Schip

hooftbedrunder

68830
29 Augustus 1949.

Antw. schr. d. d. 1 Juni 1949.
No. 60242.

Onderwerp: Infiltratie C.P.N. in K.A.B.

UITTREKSEL	
Uit	: OD 1264
Ag.no.:	68830
Voor	: OD 862

DUPLICAAT

Z E E R G E H E I M.

Met betrekking tot Uw terszijde vermelde brief heb ik de eer U het volgende te berichten:

Medie Juni 1949 is alhier als lid tot de K.A.B., afdeling bouwvakken, toegetreden: WILHELM MEIJER, geboren 13 Juli 1901 te Mettmann (Dld), van beroep opperman, wonende Valkenweg 19 alhier.

Van bepaalde zijde werd op genoemde MEIJER de aandacht gevestigd, aangesien als Katholiek niet-of slechts zelden de kerk bezoekt, terwijl hij zich bovendien reeds kandidaat had doen stellen voor een bestuursfunctie voor de op 18 Augustus 1949 gehouden bestuursverkiezingen van de afdeling Bouwvakarbeidersbond der K.A.B. alhier.

Hij is voor bovengenoemde bestuursfunctie echter niet in aanmerking gekomen.

MEIJER is een ruw, opposant iemand. Hij is weenachtig in een arbeidersbuurt, waardoor het, mede in verband met de discretie van het onderzoek, tot op heden niet mogelijk is gebleken omtrent hem voldoende betrouwbare gegevens te verkrijgen.

De aandacht blijft deserszijds echter op hem en het onderhavige onderwerp gevestigd.

Zodra alhier enige activiteit op dit terrein bekend mocht worden, zal daarover worden gerapporteerd. "einde".

Aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken
te

's-G R A V E N H A G E.

No. 3650-1-'49.

11 Augustus 1949.

DUPLICAAT

Uw schrijven; No. 60242 d.d. 1-6-'49.

Onderwerp; Infiltratie CPN in KAB.

UITREKSEL	
Uit	: OD 1264
Ag. no.:	67918
Voor	: OD 862

G E H E I M .

In antwoord op bovenaangehaald schrijven kan worden bericht, dat er in Amsterdam tot nu toe geen enkel geval bekend geworden is, waaruit zou kunnen blijken, dat de CPN erin geslaagd zou zijn in de KAB te infiltreren.

Het wordt de CPN trouwens niet gemakkelijk gemaakt in de KAB in te dringen. In Amsterdam wordt n.l. niemand als lid van de KAB aangenomen zonder voorafgaand overleg tussen de betreffende besturen en de parochie-geestelijken. Wanneer blijkt, dat het aspirant-lid geen praktiserend katholiek is, wordt hij niet als lid van de KAB aangenomen. Hier wordt serieus de hand aan gehouden. Men is in KAB-kringen terdege op zijn hoede en ook de parochie-geestelijken werden reeds opbovengenoemd gevaar gewezen. Mochten er zich ondanks de nodige voorzorgsmaatregelen gevallen van infiltratie bekend worden, dan zal dit alsnog ten spoedigste worden gerapporteerd. Einde.

10.10.49

N. 3.

Bij vergelijking van het percentage van de bedrijfsafdelingen "Overheidspersoneel" met die van de overige bedrijfsgroepen, dient er rekening mee te worden gehouden, dat drie tot deze groep behorende afdelingen, nl. die van de Was-, Schoonmaak-, Bad- en Zweminrichtingen, de Ziekenhuizen en de Onderwijzers, hun taak hebben volbracht met resp. 137%, 103% en 100%.

In het VERKIEZINGSBULLETIN dd. 30 Mei 1949 deelt het districtsbestuur der C.P.N. Amsterdam, betreffende de verkiezingsacties door de bedrijfsafdelingen mede:
 "In ons eigen district valt nu wel op, dat behalve de "Overheidsafdelingen, die prima gaan, de meeste andere "bedrijfsafdelingen ernstig achter blijven. Alle buurt- "en buitenafdelingen brachten gelden op, maar de volgen- "de bedrijfsafdelingen lieten tot nu toe verstek gaan:
 "N.D.S.M., E.F.A., A.D.M., DUCRO, (FOKKER blijft ook "ernstig achter), HAVEN, TEXTIEL, SPOOR, K.L.M., "DIAMANT, HEMBRUG, HOUTHAVEN, STADHUIS, GIRO, "RIJKSVERZEKERINGSBANK, WONINGDIENST en HANDELSINRICH- "TINGEN. 34

DE ONTWIKKELING VAN DE NEDERLANDSE VAKBEWEGING.

*tot halve 13
 in geheel in
 opdracht -
 88 661
 462
 862
 1066
 280*

De vraag is ook gewettigd of de vakbewegingspolitiek, zoals die door de leiders van de C.P.N., in samenwerking met die van de E.V.C. is gevoerd, op de ontwikkeling van de Nederlandse vakbeweging van invloed is geweest en of die politiek de groei en ontwikkeling van de E.V.C. heeft bevorderd.
 Het antwoord op deze vraag moet ontkennend luiden. Immers, een van de meest gelukkige verschijnselen van het na-oorlogse herstel is gelegen in het feit, dat de invloed die de E.V.C. in de beginperiode van haar ontwikkeling had verkregen, geen gelijke tred heeft gehouden met de groei van de Nederlandse vakbeweging, zoals die wordt vertegenwoordigd door het N.V.V., de K.A.B. en het C.N.V.
 Die groei is in het algemeen gesproken van zodanige omvang, dat het vooroorlogse niveau reeds ver is overschreden, waartegenover staat, dat de E.V.C. haar aanvankelijk veroverde positie niet heeft kunnen handhaven.
 Het hieronder volgende staatje geeft een overzicht van de ledensterkte van de Nederlandse vakbeweging, zoals die op 1 Januari 1940 was samengesteld.

<u>VAKCENTRALE</u>	<u>LEDENTAL</u>
N.V.V.	322.300
K.A.B.	191.500
C.N.V.	120.350
N.V.C.	50.600
N.A.S.	10.500
N.S.V.	1.600

Zodra de bezetting een feit was geworden, werd het N.S.V. door het bestuur ontbonden. Het N.A.S. werd op last van de Rijkscommissaris op 8 September 1940 ontbonden, terwijl de N.V.C. zich kort na de bezetting bij het N.V.V. aansloot.

Er bleven dus nog drie van de zes voor Mei 1940 bestaande vakcentrales over, toen de bezetting van ons land een feit was geworden c.q. kort daarna.

Op 16 Juli 1940 werden door de bezettende macht ten opzichte van het N.V.V. zodanige maatregelen getroffen, welke in feite de opheffing van het N.V.V. in zijn vooroorlogse vorm betekenden.

In Juli 1941 werden op de K.A.B. en het C.N.V. soortgelijke maatregelen genomen, waardoor ook deze vakcentrales werden opgeheven.

Kort na de bevrijding vond de oprichting van deze drie vakcentrales weer plaats.

Het hieronder volgende staatje geeft nu een overzicht van de groei van deze vakcentrales na de bevrijding.

VAKCENTRALE	Ledental per:	1.12.1945	1.1.1949
N.V.V.		227.583	365.400
K.A.B.		163.900	268.000
C.N.V.		87.000	147.500

Geloofwaardige cijfers omtrent het ledental van de E.V.C. zijn er niet. De officiële cijfers, door de E.V.C.-leiding verstrekt, geven niet -dit kan met zekerheid worden aangenomen- de ledensterkte van de E.V.C. weer. Volgens deze door de E.V.C.-leiding verstrekte officiële gegevens kan echter worden vastgesteld, dat in de periode van 1 Januari 1948 tot 1 October 1948 het ledental is teruggelopen van 176.900 tot 166.200, hetgeen een achteruitgang betekent van niet minder dan 10.700 leden, wat een gemiddeld verlies van bijna 1000 leden per maand betekent.

Wanneer de cijfers juist zijn, die de vertegenwoordiger van de C.P.N. Henk GORTZAK, op het congres van de S.E.D. (Januari 1949) heeft verstrekt, nl. 130.000, dan is het ledenverlies van de E.V.C. belangrijk groter.

/te Berlijn

Voor wat de plaatselijke vakcentrales te Amsterdam betreft, geven de ledencijfers hiervan niet dat gunstige beeld, zoals dit bij de landelijke centrales het geval is. De groei van de plaatselijke vakcentrales heeft geen gelijke tred gehouden met die van de landelijke centrales. Met uitzondering van de K.A.B.-Amsterdam, hebben de Amsterdamse Bestuurders Bond (A.B.B.) en de Christelijke Amsterdamse Bestuurders Bond (C.A.B.B.), het niveau waarop zij op 1 Januari 1940 stonden, nog niet bereikt. Gezien echter de groei in het jaar 1948, mag worden verondersteld, dat ook deze plaatselijke centrales de achterstand, die zij thans nog t.o.v. het ledental op 1 Januari 1940 hebben, spoedig zullen hebben ingehaald. De K.A.B., die op 1 Januari 1940 een ledental had van 8.590, in 1945 opnieuw opgericht werd met een ledental van 5.220, zag haar ledental stijgen tot 11.092 op 1 Januari 1949.

De

De A.B.B. zag zijn ledental in 1948 stijgen met 1714 leden, terwijl de C.A.B.B. zijn ledental in 1948 eveneens zag stijgen en wel met 1000 leden. Onderstaand staatje geeft een overzicht van de ledentallen van de drie plaatselijke Amsterdamse vakcentrales, zoals die waren op 1 Januari 1940 en 1 Januari 1949.

PLAATSSELIJKE VAKCENTRALES	Ledental per: 1.1.1940	1.1.1949
A.B.B.	49.058	35.037
K.A.B.	8.590	11.092
C.A.B.B.	8.787	7.344

Is het vaststellen van de resultaten van de gevoerde politiek van grote waarde, niet minder belangrijk is het opsporen van de oorzaken, welke tot het verkrijgen van de bereikte resultaten (hetzij positief of negatief) hebben geleid.

OPPOSITIE TEGEN
DE PARTIJ-DIC-
TATUUR.

*Van hier tot b. f. o. c. h.
in 0.D. 1261*

5 [Niemand zal kunnen ontkennen dat er in geen enkele politieke partij of economische organisatie een zo sterke afstand bestaat tussen de leiders en de leden als in de communistische partij. Dit vindt zijn oorsprong in de structuur van de partij, die er op ingesteld is, het individu volkomen afhankelijk te maken van wat de leiders gelieven vast te leggen. Het is nu tegen deze in de partij bestaande stroming, waartegen in bijna alle geleidingen van de partij geprotesteerd wordt.

Niet alleen heeft b.v. VERHEIJ op de conferentie van 7 Mei jl. de vinger gelegd op dit in de partij bestaande euvel (zie pagina's 8, 9 en 10), maar ook in het Mei-nummer van POLITIEK EN CULTUUR heeft hij onder de titel "De taken van de partij en de organisatie", de noodzakelijkheid van "verdieping van de democratie in de partij" bepleit, maar hij heeft ten slotte ook de fouten opgesomd, die deze "verdieping" in de weg staan.

V

Hij komt dan tenslotte tot de conclusie:

"Te weinig, veel te weinig worden de leden in het vaststellen van de lijn van het partijwerk en de besluiten betrokken. Te vaak gebeurt het in onze leidingen, dat belangrijke besluiten in de secretariaten of dagelijkse leidingen worden genomen en de leden en de uitgebreide besturen niet worden geraadpleegd. Juist zij zijn het echter, die het nauwste met de massa verbonden zijn. Juist zij zijn het, die het best weten welke de praktische moeilijkheden zijn, verbonden aan de doorvoering van het werk onder de massa. Men niet te raadplegen betekent voor de leidingen het niet benutten van een mogelijkheid om "de polsslag van de massa te voelen"."

De gevolgen van deze, door VERHEIJ becritiseerde methode, zijn geweest, dat zij "die het nauwt met de massa verbonden zijn" en die "bekend zijn met de praktische moeilijkheden die aan de doorvoering van het werk onder de massa verbonden zijn", de partij de rug toekeren.

UITTREKSEL

Uit : OD 1264 Naam: CPN-penetratie in vakbeweging buiten EVC
Voor : OD 862 Naam: KAB (Katholieke Arbeiders Beweging)
Ag. nr: 60242 Afz. : ID Arnhem Datum: 12-4-49
Aard van het stuk: Inlichtingen betreffende infiltratie v.d.CPN in de KAB.

Zie bijlage.

Uitgetr. door: RM

Op aanwijzing van: BIII g.

Datum: 10-2-51.

Aan de Centrale Veiligheidsdienst
te
's-Gravenhage.

UITTREKSEL	
Uit
Ag.no.
Voor

Uit twee onafhankelijk van elkaar
staande, zeer betrouwbare bronnen verneem ik
het navolgende:

Leden van- of sympathiserende met de C.P.W.,
moeten Rooms Katholiek worden, of indien zij
Rooms-Katholiek zijn hun plichten gaan waar-
nemen.

Hiervoor komen alleen in aanmerking,
zij die niet als communist bekend staan. De
bedoeling is om daarna lid van het K.A.B. te
worden, om daar als 5 de colonne op te treden.

In Amsterdam zou hiermee reeds succes
geboekt zijn. In Arnhem is men bezig geschikte
personen hiervoor te zoeken.

Een der contacten deelde mede, dat alle
acties speciaal gericht moeten worden op de
plaatsen

Enschede en omgeving; Zutphen; Arnhem
en omgeving; Apeldoorn en Amsterdam .

(Is dit mogelijk een plan in verband met een
eventuele inval in Nederland ? rapporteur)

Einde.

*ook uit kerkrade
kwam iets van dien
aard.*

h. II

17034/3

UITTREKSEL

Voor OD 862 Naam KATHOLIEKE ARBEIDERSBEWEGING
Origineel in OD 169 (7) Naam ERKENDE STAKINGEN
Volgnr. Ag.nr. 54135 Aard van het stuk
Afz. I.D. Amsterdam Datum 24-1-49

Op 17 Januari j.l. werd in een vergadering van de B.N.O.P. besloten om op meer dan één wijze door het Overheidspersoneel steun te doen verlenen aan de stakende werkvrouwen, daarbij werd gesproken van een kortere of langere sympathiestaking. Hierop is door de bona-fide vakbeweging een gezonde activiteit ontwikkeld.

Op de eerste plaats werd op Woensdag 19 Januari j.l. in gebouw "Bellevue" alhier een vergadering gehouden van de bestuurders en vertrouwenslieden der Uniebonden. Door de leiding van de betreffende bonden werd uiteengezet wat de BNOP zich voorstelde te ondernemen en hoe hiertegenover de houding van de Unieleiden zou dienen te zijn. Overigens werd verzocht met de meest mogelijke aandacht de stemming in de verschillende bedrijven te peilen en van bijzonderheden kennis te geven aan de bestuurders.

Uitgetrokken door JW Afd./Sectie ACD 4 B Datum 3-3-49
B 5.

Op aanwijzing van

862

NEDERLANDSE KATHOLIEKE ARBEIDERSBEWEGING
Oudenoord 12, Utrecht

MANIFEST

aan de katholieke arbeiders en bedienden van Nederland.

Verantwoording!

Dagelijks hebt gij in uw gezinnen met het loon- en prijsprobleem te maken!
Dagelijks vergt datzelfde, klemmende, vraagstuk de intense aandacht van de leiding van de K.A.B.
Het een, zowel als het ander ligt voor de hand. Het gaat voor u en uw gezinnen om het naakte bestaan, om de voorziening in dagelijkse behoeften aan voeding, aan kleding, aan brandstof. Het gaat voor de leiding van de K.A.B. bovendien om het belang van land en volk, waarvoor zij zich mede verantwoordelijk weet: een verkeerde loon- en prijspolitiek is voor het hele land funest!

De leiding van de K.A.B. stelt er prijs op u van de stand van zaken op de hoogte te stellen. Dat geschiedde reeds in haar eigen pers, dat geschiedt hier andermaal.
Omwille van het grote belang van de zaak. En ook omdat allerlei voortijdige en onjuiste publicaties in de dagbladen onrust en verwarring hebben veroorzaakt.

Waarom afschaffing der subsidies?

De regering verstrekke op de prijs van een aantal producten subsidies. Deze subsidies waren na de oorlog per jaar opgelopen tot boven de 600 miljoen gulden. Zij deed zulks
om de prijzen van de artikelen te kunnen beheersen,
om het prijspeil daarvan laag te houden,
lager dan een redelijke kostprijberekening feitelijk eiste.
Dat was, gegeven de omstandigheden, nodig.

Maar gezond was het niet:

omdat dit prijspeil daardoor onnatuurlijk was;
omdat deze subsidie van het rijk op brood, suiker, vlees, melk en kolen in gelijke mate ten goede kwam aan de minder-draagkrachtigen en aan de beter gesitueerden;
omdat de Staatsschuld daardoor enorm steeg.
Bovendien: daardoor was Nederland geen reële concurrent op de wereldmarkt;
daartegen maakt België, terecht, bezwaar in het Benelux-verband, dat bedoeld is om gezamenlijk één economische politiek te voeren.
Deze subsidie-politiek verhindert op den duur het herstel van een gezond economisch leven.
Daarom is het niet denkbeeldig, dat ook Amerika bezwaar maakt. Amerika, dat ons met schenkingen en leningen uit de economische put wil helpen.
Maar dat geen goed naar kwaad geld gooit!

Dus: afschaffing van de subsidies, maar onder geen beding: verslechtering van de positie van de werkers!

De subsidies zijn — althans voor plm. de helft — afgeschaft. Het gevolg was natuurlijk: prijsverhoging.
VANAF HET MOMENT, DAT EEN EN ANDER VASTSTOND, KWAM DE LEIDING VAN DE K.A.B. IN HET GEWEER.

HAAR STANDPUNT WAS EN IS: SUBSIDIE-VERLAGING, ACCOORD, MAAR ONDER GEEN BEDING VERSLECHTERING VAN DE POSITIE DER WERKERS. ALS EERSTE IN DEN LANDE HEEFT DE LEIDING VAN DE K.A.B. EEN GELUID LATEN HOREN, DAT AAN DUDELJKHEID NIET TE WENSEN OVERLIET: DIE POSITIE WAS REEDS MINIMAAL, DAAR KON NIETS MEER VAN AF.

Toen kwam de regering met het twee-prijzen-stelsel: vrije prijzen voor de zogenaamde luxe-, gebonden prijzen voor de volksartikelen.
Ook daartegen hebben wij ons aanstonds — en het eerst! — verzet:
èn, publiek, op de verbondsvergadering van 27 en 28 September te Utrecht;
èn, niet publiek, maar even krachtig, achter de schermen in het overleg met de Regering via de Stichting van de Arbeid.
Omdat de gemaakte onderscheiding niet houdbaar was, omdat het bovendien ethisch niet verantwoord was; is varkensvlees bijvoorbeeld een luxe en waarom dat alleen bereikbaar voor de hogere inkomens?

Daar kwam bij: dat er ten aanzien van de nieuwe loon- en prijspolitiek door de regering tevoren geen overleg was gepleegd.

Ook dat was fout! Van regeringswege is — bij herhaling — te kennen gegeven, dat men prijs stelt op regelmatig overleg.
Welnu: de K.A.B. is een serieuze, zich van haar grote verantwoordelijkheid bewust zijnde beweging, zij laat niet met zich sullen!

Er moesten maatregelen worden genomen om de prijsverhoging op te vangen. Het gevoerde beraad binnen de Stichting van de Arbeid leidde tot de volgende punten van overeenstemming:

1. een tijdelijke loonbijslag, omdat niets vaststaat omtrent de naaste ontwikkeling der prijzen;
2. een bijslag van een gulden per week, voor 23-jarigen en ouderen en voor gehuwden beneden de 23 jaar, geldend voor lonen beneden de f 5000,-;
3. over het algemeen geen doorberekening van deze loonbijslag in de prijzen;
4. in het belang van de grote gezinnen — die altijd in de hoek zitten, waar de zwaarste klappen vallen — op korte termijn wijziging van de Kinderbijslagwet, zó dat de gezinnen met méér dan 2 kinderen evenredig zouden worden geholpen; (U weet: de K.A.B. ageert reeds lang voor een zodanige wijziging van de Kinderbijslagwet dat in de grote gezinnen met niet-verdienende kinderen de reeds vóór deze subsidieverlaging ontstane tekorten kunnen worden overbrugd.)
5. bijslag óók voor: de gepensioneerden, degenen, die in overheidsdienst werken, degenen, die vallen onder de Noodwet Ouderdomsvoorziening.

Intussen: de bijslag is niet bedoeld als positie-verbetering, — dat is een zaak op zichzelf, — zij beoogt alleen: het opvangen van de méér-kosten, gevolg van de gedeeltelijke afschaffing der subsidies.

Z. O. Z.

Wat is er nu bereikt?

Nadat, mede door het optreden van de K.A.B. het overleg met de Regering was tot stand gekomen, is niet alles bereikt, maar toch wel zoveel, dat wij daarvoor erkentelijk kunnen zijn, alhoewel niet voldaan.

1. De gulden bijslag is overgenomen, met dien verstande, dat de loongrens is gelegd bij f 3700,—;
2. voor het overheidspersoneel worden overeenkomstige besluiten genomen;
3. de bijslag zal meetellen bij de ziekengelduitkering;
4. een wijziging van de Kinderbijslagwet vanaf het 3e kind (nadien vanaf het 2e kind, waarover hieronder nog een nadere toelichting) is op korte termijn toegezegd, met terugwerkende kracht;
5. de regering heeft nadere overweging toegezegd ten aanzien van hen, die onder de Noodwet Ouderdomsvoorziening vallen. Dit dient ook te geschieden ten aanzien van de gehuwden beneden 23 jaar en de gepensioneerden.

Moet daar nu nog loonbelasting af?

Ja, zegt de Regering en wel:

1. omdat de wet dat eenvoudig voorschrijft;
2. omdat, indien hiervan geen loonbelasting werd geheven, het hek van de dam zou zijn: het zou eenvoudig soortgelijke ontheffings-aanvragen stromen.

Wij van onze kant hebben geredeneerd: De gulden bijslag is er om de prijsverhoging op te vangen, het is dus niet juist om daar nu weer 10 tot 23 cent loonbelasting af te nemen!

Het resultaat van het gevoerde overleg is dit: de gemiddelde loonbelasting over deze gulden bijslag bedraagt 15 cent.

Aanvankelijk zou 24 cent extra kinderbijslag per week worden verleend vanaf het 3e kind (de gulden bijslag is berekend voor een gezin met 2 kinderen), nu zal aan de volksvertegenwoordiging worden voorgesteld: 24 cent extra vanaf het 2e kind. Over een extra kinderbijslag van ongeveer gelijke strekking is ook voor het overheidspersoneel overeenstemming bereikt.

Dat betekent dus, dat ook de gezinnen met veel kinderen, deze toeslag straks VANAF HET TWEDE KIND krijgen uitgekeerd.

Omdat met die 24 cent de van de gulden te heffen loonbelasting ruim kan worden betaald, is het genoemde bezwaar vervallen. Voor ongehuwden en voor gehuwden zonder kinderen of met één kind is de tegemoetkoming van f 1,— per week redelijk om althans de gevolgen van de gestegen prijzen op te vangen. Door een en ander heeft de Regering dus aan onze redelijke verlangens voldaan:

nu is er een uitwijkmogelijkheid, zij het een beperkte van
volksbrood naar wittebrood
van cokes naar anthraciet
van margarine naar boter.

Intussen: hiermee is het probleem van ontvangsten en uitgaven in uw gezin niet opgelost, hiermee is het vraagstuk van de loon- en prijspolitiek voor de K.A.B. evenmin van de dagelijkse agenda!

Nog bedraagt de rijkssubsidie op de levensbenodigdheden circa 300 miljoen gulden, ook die moeten te zijner tijd verdwijnen; de huren zullen moeten worden verhoogd, omdat zij de kosten niet meer opbrengen; de in uitzicht gestelde herziening (en verbetering) van de sociale verzekeringen zal meer geld vragen.

Met 10 procent loonsverhoging is dit even ingewikkelde als ernstige vraagstuk echter evenmin opgelost. Was dat maar zo, dan was de Regering, dan was de K.A.B., dan waren de gezinnen van honderdduizenden met één slag uit de moeilijkheden!

Er zijn nog tal van onzekere factoren:

- zal vrije concurrentie tot prijsverlaging leiden?
- zullen de wereld-marktprijzen inderdaad dalen?
- zal de Marshall-hulp de productie belangrijk opvoeren?
- zal onze afzet naar het buitenland toenemen?

DIT STAAT IN ELK GEVAL VAST: MOET ER WEER IN DE PRIJZEN WORDEN INGEGREPEN, DAN ZAL

1. **ZULKS OOK DAN NIET KUNNEN GAAN TEN KOSTE VAN HET REEDS MINIMALE BESTAAN VAN DE ARBEIDERS EN BEDIENDEN EN ZULLEN WIJ ONS ZOMEN PLANNEN HEEFT DAT WEL TE DOEN, OP NIEUW DAARTEGEN VERZETTEN, ZOALS WIJ DAT OOK NU, MET RESULTAAT, HEBBEN GEDAAN;**
2. **ZAL DAT NIET MOETEN GEBEUREN OP DE MANIER ALS NU GESCHIEDDE; NIET HET EEN NA HET ANDER, MAAR IN GROOT VERBAND: EEN EVENTUELE VERHOOGING VAN HUREN EN PRIJZEN BIJ VOORBEELD TEGELIJK MET EEN BELASTINGVERLAGING VOOR DE LAGERE INKOMENS.**

Zwaar, loodzwaar drukt de last van de wereldoorlog op onze volkshuishouding.

Zwaar, schier bovenmenselijk is de taak van onze regering, welke met tal van enorme vraagstukken te worstelen heeft.

Zwaar weegt voor de K.A.B. haar verantwoordelijkheid voor het materiële welzijn van honderdduizenden, die in haar leiding hun onwankelbare vertrouwen hebben gesteld.

Zich daarvan ten volle bewust, zal zij niet schromen om de dingen te zien en te zeggen, zoals ze zijn; met anders te doen bewijst zij ons volk, bewijst zij haar leden geen enkele dienst.

Maar evenzeer zal zij zich verzetten tegen aantasting van minimale bestaansmogelijkheden en tegen maatregelen, welke moreel niet te rechtvaardigen zijn.

Zoals zij nu deed!

Het loon- en prijsprobleem is één van de grote naoorlogse vraagstukken.

De publiekrechtelijke organisatie van het bedrijfsleven is een tweede.

De redding van de persoonlijkheid van de arbeider, zijn vorming en ontwikkeling, is een derde.

DE NEDERLANDSE VOLKSGEMEENSCHAP OP TE BOUWEN IN CHRISTELIJKE TRANT, DAT IS HET GROTE ALLESOMVATTENDE PROBLEEM VAN DEZE TIJD.

Voor dat grote karwei is nodig, dat wij als K.A.B. met divisies kunnen inwerken

op de publieke opinie,
op de opvattingen van anderen.

Aantreden is daarom in deze tijd geboden, voor de

katholieke hoofd- en handarbeiders,

voor de ouderen en de jongeren,

voor de mannen en de vrouwen!

IN DE K. A. B.

GIJ OOK!!

Namens het Verbondsbestuur:
A. C. DE BRUIJN, voorzitter.
A. A. J. DE WOLF, secretaris.

UTRECHT, 15 November 1948.

HIER BEN IK!

Ondergetekende (in blokletters s.v.p.)

Naam _____

Adres _____

Beroep _____

Werkzaam bij _____

meldt zich aan bij de Nederlandse Katholieke Arbeidersbeweging.

Dit formulier als brief opzenden aan het adres: Huis van den Arbeid, Oudenoord 12, Utrecht.

07862

№ 154/48.

GEHEIM.

Onderwerp:

Verspreiding van een Manifest door het Nederlands Verbond van Vakverenigingen en een Manifest door de Nederlandse Katholieke Arbeidersbeweging.

Ik heb de eer U te berichten, dat in de week van 15 tot 21 November 1948, door Het Nederlands Verbond van Vakverenigingen (N.V.V.) en de Nederlandse Katholieke Arbeidersbeweging (K.A.B.) in de gemeente Hengelo (O) een manifest is verspreid. Door de K.A.B. werden deze biljetten uitgereikt bij de uitgangen van de Kerken op Zondag 21 November 1948. Door het N.V.V. werden de biljetten huis aan huis verspreid. Een exemplaar van het manifest van het N.V.V. en de K.A.B. wordt hierbij gevoegd.

Hengelo (O) 23 November 1948.

Op 23 November 1948, toegezonden aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst te IS-GRAVENHAGE.

UITTREKSEL

Voor OD 862 Naam K.A.B.
Origineel in OD 349 Naam Maandrapporten Limburg
Volg nr. Ag. nr. 37 374 Aard van het stuk Maandoverzicht
Afz. Politie Heerlen Datum 3-6-48

Omtrent de mijnwerkersbonden kan nog het volgende worden medegedeeld

Op 1 Januari 1947 waren in het mijnbedrijf 37860 arbeiders werkzaam, t.w. 36460 bonafide valide arbeiders, 1100 bonafide invalide arbeiders en 300 niet-bonafide valide Duitsers. Van deze arbeiders waren er 24440 georganiseerd en wel:

14617 man in de R.K. Mijnwerkersbond

750 man in de Alg. Ned. Mijnwerkersbond

556 man in de Prot. Chr. Mijnwerkersbond

8517 man in de Algm. Bond van Werkers in het Mijnbedrijf.

Daarenboven zijn in deze bonden nog respectievelijk 1250, 46, 29 en 1409 gepensioneerde mijnwerkers georganiseerd, zodat het ledenaantal der onderscheidene bonden op dat ogenblik bedroeg: 15867, 796, 585, en 9926.

De R.K. Mijnwerkersbond heeft een geweldige propaganda gevoerd en wist 1778 nieuwe leden te winnen. Het juiste aantal, dat door sterfte of om andere redenen deze bond verliet, is niet bekend, doch het staat vast, dat het ledenaantal de 16000 zeer ver heeft overschreden.

Geheel anders staat het met de A.B.W.M. Deze bond zou een kleine 3000 leden hebben verloren. Hierover wordt echter in de leidende en verantwoordingelijke kringen van deze bond angstvallig gezwegen. In de A.B.W.M. wordt innerlijke strijd gestreden betreffende de grondbeginselen en de weg die op het terrein der vakbeweging moet worden ingeslagen. Een deel der leden voelt voor aansluiting bij een vakcentrale, omdat het de organisatie beschouwt als een miniatuurvakbond. Andere leden zijn van mening, dat er bij hun organisatie gebrek is aan geschoolde vakbewegingsleiders. In het algemeen heeft echter het gematigde element de overhand gekregen, zodat voor aansluiting bij de E.V.O. niet meer behoeft te worden gevreesd. Aansluiting bij het N.V.V. zou een deel van het bestuur en de leden onder de verbodsbepaling voor de katholieken brengen. Voor aansluiting bij de K.A.B. wordt in het algemeen niet gevoeld, omdat een groot percentage der leden niet geheel afwijzend staat tegenover de klassenstrijd. Resumerend konden ook worden geconcludeerd, dat aansluiting bij een vakcentrale de overgang van de A.B.W.M. zou kunnen betekenen. Alhoewel het hoofdbestuur het doet voorkomen alsof de eerste moeilijkheden zijn overwonnen, staat het vast dat de bond zeer moeilijke tijden doormaakt.

Op 6 Juni a.s. houdt de A.B.W.M. een algemene vergadering in de zaal "Schiffers" alhier.

In de afgelopen maand is er enige deining geweest onder de mijnwerkers in verband met het z.g. pijleraccord. Dit accord is voor de mijnwerkersorganisaties onaanvaardbaar omdat het een terugkeer van het "jaagsysteem" met zich mee zou brengen. Door de houding van de organisaties is de onrust weer wat geluwd. De organisaties zullen met nieuwe voorstellen komen en hebben hun leden verzocht in afwachting van het resultaat daarvan vertrouwen in de leiding te blijven stellen. Gezorgd zal worden, dat een menswaardig arbeidstempo in het mijnbedrijf voor de toekomst verzekerd zal zijn.

I/D Heerlen.

Uitgetrokken door FR Afd./Sectie ACD 4 Datum 15-7-48

GEMEENTEPOLITIE
MAASTRICHT

Maastricht, 26 Mei 1948.

No. B 3577

DICT. Mu.

BIJL. 1.

ONDERWERP: openluchtmeeting K.A.B.

ANTWOORD OP SCHRIJVEN: -

Geheim.

Volgno. B

28. MAI 1948

ACD 36414

Hierbij heb ik de eer U ter kennis name te doen toekomen een afschrift van het rapport mijner administratie, No. 311, betreffende de op 23 Mei j.l. op het St. Theresiaplein alhier gehouden openluchtmeeting van de Katholieke Arbeidersbeweging, afd. St. Theresia, alhier.

Coll. De Commissaris van Politie,

Aan de Centrale Veiligheidsdienst
's Gravenhage.

P O L I T I E - M A A S T R I C H T .A F D - I N L I C H T I N G E N -D I E N S T .

NO. 3//

ONDERWERP:

OPENLUCHTMEETING.

R A P P O R T .

Ondergetekende, Joseph VISSERS, Brigadier van Politie te Maastricht, dienst doende bij de Centrale Recherche, tevens Onbezoldigd Rijksveldwachter, heeft de eer U Edel Gestrenge als volgt te rapporteren:-----

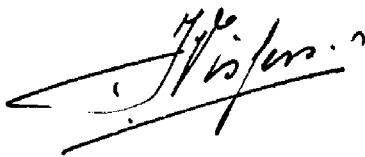
"Heden 23 Mei 1948 tussen 18 en 20 uur, heeft de R.K.Arbeiders Beweging, afd. St.Theresia, tot sluiting van het door haar gevierde feest van de Arbeid, eene openluchtmeeting gehouden op het St. Theresiaplein alhier, onder leiding van de afd.vorsitter Christiaan GIJSEN, alhier wonende aan de Ruttensingel No. 451. De meeting werd om 18.15 uur door Gijzen voornoemd geopend, die na een korte inleiding, het woord gaf aan Pater Jacobs. Voor een gehoor van circa 400 personen, vrouwen en kinderen inbegrepen, hield Pater Jacobs een redevoering over de waarde en de waardering van de arbeid en de arbeidende mens.----- Spreker betoogde, dat de hedendaagse wereld dreigde te vervallen in het heidendom. Zulks was merkbaar, doordat de arbeid en de arbeidende mens niet meer die waardering had, die er aan geschonken moest worden. Toen de wereld in vroeger tijden in heidendom leefde, werd de arbeid als minderwaardig beschouwd en de arbeidende mens als een minderwaardige. Degene die zich menswaardig beschouwde vond het minderwaardig om te werken en liet de arbeid door slaven verrichten. Bij de geboorte van het Christendom begon de wereld de arbeid en de arbeidende mens meer te waarderen, zulks naar de Wil van God, Die zijn Zoon Jezus liet geboren worden uit een arbeidende vrouw en Die tot de Voedstervader van Jezus een werkman koos. Gedurende het Christendom werd de arbeid en de arbeider steeds meer naar waarde geschat. Thans dreigt het gevaar, dat de arbeid en de arbeidende mens wederom als iets minderwaardigs beschouwd worden vooral door het heidens kapitalisme. Alles moet thans weer in het werk gesteld worden opdat de arbeid en de arbeider wederom naar volle waarde worden geschat. Om dit te bereiken moet de arbeider bij zich zelf beginnen. De katholieke arbeider moet zijn werk beschouwen, als een plicht tegenover God en de mensheid. Hij moet niet alleen de arbeid beschouwen als noodzakelijk om in het onderhoud van zijn gezin te voorzien, doch ook dat het Gods Wil is en dienstig voor de gemeenschap. In Zijne Alwijze Voorzienigheid, aldus Pater Jacobs, heeft God bij de schepping der Wereld, dingen in de schoot der aarde geborgen, die later aan de mensheid ten goede zouden komen. Zo gaan er dagelijks tienduizenden mijnwerkers in ons land onder de grond werken, om de aldaar geborgen kolen op te graven, waardoor niet alleen de gemeenschap van licht en warmte wordt voorzien, doch die ook dienstbaar zijn voor allerlei bedrijven om de gemeenschap van verdere benodigheden te voorzien. Door het afdalen in de mijn en het opgraven van kolen, voldoet de mijnwerker aan de Goddelijke Opdracht, de kolen dienstbaar te maken voor de mensheid. Vroeger baden de mijnwerkers gesamenlijk alvorens met hun dagtaak te beginnen. Zij baden niet alleen tot hun schutspatroon de H.Barbara, doch ook om Gods Zegen over hun werk af te smeken. Zo was er vroeger in Heerlen een werkman der Gemeentereiniging, die iedere morgen, nadat hij zijn wagentje met schop en be-

sem uit de loods had gehaald, zich keerde naar de zijde der kerk en met de steel der schop een kruisteken over zichzelf maakte, om zodoende Gods Zegen over zijn werk van die dag af te smeken. Zo moet het thans ook weer gaan. Laat iedere katholieke arbeider bij de aanvang van zijn dagtaak Gods Zegen over zijn werk afsmeeken. Doordat de katholieke arbeider zijn werk gaat beschouwen als een plicht tegenover God, zal hij voor zichzelf de arbeid meer gaan waarderen en zodoende meer waardering voor zichzelf afdwingen. Er zijn een massa arbeiders, die er zich van bewust zijn, dat zij en hun werk als minderwaardig worden beschouwd en die daarin berusten. Zij moeten echter daarin niet blijven berusten. Zij moeten hiertegen op komen en mede helpen meer waardering af te dwingen. Er is reeds een grotere waardering voor de arbeider merkbaar, doch die waardering is niet altijd oprecht gemeend en dus schijnheilig en voor eigen belang. Wil de wereld voor het heidendom gevrijwaard blijven en wil men de gemeenschap de volle waardering voor de arbeid en de arbeidende mens afdwingen, aldus besloot Pater Jacobs zijn betoog, zo moet de arbeider de arbeid beschouwen in het Teken van Christus, de Koning van de Arbeid. De voorzitter Gijzen voornoemd dankte de spreker, namens de afd. St. Theresia, voor zijn zeer gewaardeerde en aandachtig beluisterde redevoering.-----
Tot besluit werd daarna door een jongens- en meisjesgezelschap een openluchtspel opgevoerd. Ongeregeldheden hebben zich niet voorgedaan, zodat het geheel een ordelijk verloop heeft gehad.-----

Waarvan dit mijn ambtsedig rapport, gesloten en getekend op 23 Mei 1948.
cell: Kr.

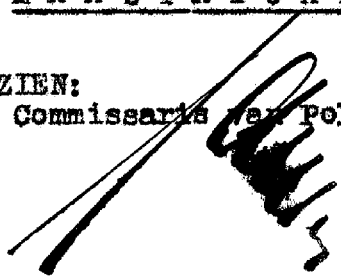
AAN:

De Heer Commissaris van Politie,
te M A A S T R I C H T.

GEZIEN:

De Commissaris van Politie,

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

HEERLEN,

4 December

Volgno.

6.12.47

1947

25657

LITT.: G.

No.: 25547.

BIJL.: —

BETR.: **Bijeenkomst Limburgse
Katholieke Arbeidersbeweging
te Heerlen.**

Aan
Het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst

Javastraat 68

's-Gravenhage.

BUREAU

9-12-47

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

Op Maandag, 1 December 1947 werd door de "Culturele Dienst" van de Limburgse Katholieke Arbeidersbeweging een bijeenkomst belegd in het Patronaat "Huis St. Franciscus" aan de Looierstraat alhier.

Op deze bijeenkomst waren ongeveer 270 personen aanwezig, terwijl de capaciteit van de zaal 350 zitplaatsen was.

Als sprekers traden op:

- ⊕ KKV | 1) A. Hustin, voorzitter Afdeling Heerlen der Katholieke Arbeidersbeweging;
- ⊕ KKV | 2) Joseph Joes, geboren te Wintzenheim (Els. Loth.), 13 November 1878, zonder beroep, eertijds van Duitse, thans van Franse nationaliteit, wonende te Gullins (dep. Rhône, Fr.), rue Pierre Sémard 50 bis;
- ⊕ KV | 3) Mgr. Dr. Poels, te Singelveld, terwijl muzikale medewerking werd verleend door het jongenskoor "Leender Choralen" Schmeenberg.

Op het podium was een groot geschilderd portret aangebracht van Dr. Poels, hetwelk geflankeerd werd door de vanen van de Limburgse Katholieke Werkliedenvereniging en "Crede Pugno".

Te ontsreeks 19.45 opende voorzitter Hustin de bijeenkomst met de Christelijke groet en een woord van welken tot Dr. Poels, die hij namens de Katholieke Arbeidersbeweging feliciteerde met zijn jongste promotie te Tilburg. Spreker zag deze promotie als een erkenning door de Economische Hogeschool van de juistheid der standsorganisaties. Hij heette vervolgens in de Duitse taal de spreker Joes welkom, in wie hij een persoonlijke vriend van Dr. Poels en een eertijds zeer geziene gast op de Sociale Studieweken te Reldud begroette. Vervolgens heette hij het jongenskoor welkom, waarbij hij benadrukte, dat de zangertjes jongens van mijnwerkers-kameraden waren. Hij besloot met de hoop uit te spreken, dat deze echt katholieke avond voor alle aanwezigen een leerrijke en aangename zou zijn.

Nadat het koor enige sangnummers ten beste had gegeven, hield Joes een rede, in het verloop waarvan hij de lijdensweg van de Katholieke Arbeidersbeweging in West-Duitsland gedurende de jaren 1933-1940 schetste.

Het was spreker een ware vreugde, na jaren tussen celmuuren en in de schaduw van machinesgewaren en crematoria te hebben doorgebracht, weer onder vrienden te verkeren, vooral bij zijn grote vriend Dr. Poels. In de donkere jaren tussen 1933 en sprekers arrestatie, was er een man in Heerlen, die een grote troost was. Duitsland had hem (spiker), in 1938 reeds uitgestoten, wyl hij van de Rhône kwam. Dr. Poels was niettemin steeds een grote troost gebleven. Wanneer er heden in Duitsland wederom Katholieke Arbeidersorganisaties zijn, die de zware schande, welke op de Duitsers rust, trachten weg te nemen, dan is het de geest van één man, Dr. Poels, die heden onder hen is. Zich richtend tot Dr. Poels, vervolgt spreker: "Als wij vroeger naar U toekwamen, Doctor, waren we met vier, thans ben ik alleen gekomen. De andere drie zijn er niet meer!"

-Joes-

Joes uitte zijn vreugde over de eervolle onderscheiding, welke Dr. Poels te Tilburg ten deel viel.

In 1933, aldus Joes, waren in West-Duitsland nog ongeveer 350.000 georganiseerde arbeiders. Zij hadden een Centrale, het "Ketteler Haus" te Keulen en een uitstekend orgaan, de "Ketteler Wacht". Na het aan de macht komen van het nationaal-socialisme, was het van stonde af aan duidelijk, welke bedreiging dit voor de Katholieke arbeidersorganisaties vormde. De strijd nam een aanvang, met de vervolging van de Katholieke arbeiders. Men stelde getal tegenover getal. De Katholieke arbeiders toonden hun houding naar buiten. Massaal trokken zij naar de Dom te Keulen. Als de Bisschop sprak, waren de Katholieke mannen present en naar buiten te tonen, dat het Episcopaat niet alleen stond. Het nationaal-socialisme wilde de Kerk terugdringen in de "Sacristie", wijl het de mensen met lichaam en ziel aan zich wilde trekken. Het gehele machtsapparaat van het nationaal-socialisme werd ingezet om de Katholieke Arbeidersorganisatie te vernietigen. Arbeiders, die gewetensvol aan hun principes vasthielden, werden brodeloos gemaakt. De vergaderingen werden bespionneerd. Afdelingssecretarissen werden "verhoord" en gearresteerd. De leden stonden bloot aan voortdurende bedreigingen. Wanneer door het Verbondssecretariaat een vergadering werd belegd, werden de deelnemers 's-nachts door de Gestapo uit hun bedden gehaald, waardoor de bijeenkomsten onmogelijk werden gemaakt. Het orgaan werd, voor het voorgoed vertweten, eens gedurende kortere tijd verboden, wijl daarin een artikel voorkwam, dat anti-communistisch was. Men beweerde nu, dat men "communisme" geschreven had, doch dat bedoeld was "nationaal-socialisme". Toen het orgaan verboden werd, liet men brochures drukken, welke een oplage bereikten van 60.000 tot 80.000 exemplaren. Deze brochures werden geschreven door een pater, die later in Dachau is gestorven. "Men vervolgde ons", aldus spreker, "doch de strijd bleef gaande." Het "Ketteler Haus" te Keulen was de Centrale der Duitse Katholieke Arbeidersbeweging. De leiders wisten, dat het einde der Katholieke Arbeidersbeweging in zicht kwam en dat zij zich om wille der gewetensvrijheid en de Christelijk-sociale beginselen op het ergste moeten voorbereiden.

Hee vaak waren in deze donkere jaren tussen 1933 en 1938 de leiders J. Dr. Poels te Heerlen geweest met geheime stukken over de toestanden in Duitsland. Dr. Poels zorgde dan, dat deze stukken in Rome kwamen. Zieh wederom richtend tot Dr. Poels vervolgde spreker: "Zo hebt U ons met hartelijke toewijding steeds nieuwe mede gegeven."

In 1938 werd aan Joes het Duitse staatsburgerschap ontnomen. Hij deed niets om het terug te krijgen. Spreker's kinderen hebben gevochten aan die zijde, waar het monster bestreden werd.

Midden 1940 werd spreker als "Ledenvoorzitter" van het Verbond van Katholieke Arbeidersverenigingen door de Gestapo gearresteerd en aanvankelijk in een concentratiekamp in Beieren opgesloten. Hij verbleef daar o.v.a. met circa 300 Nederlandse gevangenen. Joes was vol lief over de houding deser Nederlanders, die eens, op Koninginnedag, met aranje geteeld, een feestvergadering hielden in het kamp. Staande met het gelaat gericht naar het Vaderland, werden zij door een medegevangene met enkele benoedigende woorden toegesproken, waarna alle Nederlanders een "strijdlid" zongen. Vandaar werd spreker overgebracht naar "Dachau", waar hij van 1941 tot 1945 verbleef. Spreker noemde het een wonder, dat hij nog in leven was. Hij heeft de wereld achter "het schern" gezien en heeft de mensen zien vallen van alle rang en stand, van hoog tot laag. De man van "das Totensimmer" stond daar te wachten "bis dieser Alter Abkrütze", zoals hij het uitdrukte. Aan de toestand, waarin zich de kleding bevond, van de lijken uit de gaskamers kon men zien, dat de mensen zwaar geleden hadden. Later werden de mensen naar in de gaskamers gebracht: de kleding kon toen hun doodstrijd niet meer aantonen. Spreker noemde namen van medegevangenen met internationale bekendheid, zoals Prins Leopold van Hohenzollern, Niemöller, een broeder van Generaal Kuppener, Nicolaus van Horthy, de Nederlandse Minister Dr. van Dijk, de Bisschop van Clermont, Selmswig enz. Hermaal kwam de Gestapo aan sprekers woning om hem te arresteren: men was vergeten, dat hij reeds 4 jaren in het kamp verbleef.

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

HEERLEN,

4 December

1947.

LITT.: G.

No.: ---

BIJL.: 255/47

BETR.: Bijeenkomst Limburgse
Katholieke Arbeidersbeweging
te Heerlen.

(vervolg).

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

Intussen waren de Katholieke Arbeidersverenigingen er altijd nog. In het "Ketteler Haus" waren nog de Verbondspraeses; Dr. O. Müller, de Verbondssecretaris; Litterhaus en de redacteur van de "Ketteler Wacht" Gross. Zij werden na de aanslag op Hitler tegelijk met Dr. Girdeler gearresteerd. Litterhaus en Gross werden ter dood veroordeeld. Litterhaus was officier in het Duitse leger en bracht het tot "Hauptmann". Hij heeft veel goed kunnen doen in Nederland en België tijdens de bezetting van die landen. Hij heeft zelfs te Heerlen nog veel goed kunnen doen, door maatregelen te treffen, opdat niet alles aan "de anderen" in handen zou vallen. Hij heeft Duitse officieren aangeklaagd, die de mensen in de bezette gebieden bestolen hadden. Litterhaus stond, volgens spreker, als eerste op de lijst van degenen, die Duitsland na de val van Hitler wederom zouden opbouwen.

Litterhaus en Gross werden gefolterd en opgehangen, terwijl Dr. Müller, mede tengevolge van zijn zwakke gezondheid en door het aanschouwen van alle ellende, gestorven is. Dit waren de vrienden van Dr. Poels.

Steeds wanneer spreker hoorde, dat er Katholieke mensen zijn, die beweren, dat er in de Katholieke verenigingen eigenlijk niets goeds wordt gepresteerd voor de arbeiders, vraagt hij dezen, te zien naar de principiële strijd van de Katholieke arbeiders in Duitsland en hoe dezen, gevormd in de Katholieke Verenigingen, zich hardnekkig tegen het national-socialisme hadden verzet; te zien naar de Duitse Katholieke huismoeders in hun verenigingen, hoe deze volhielden in hun verzet.

Het zaad van het ten onrechte vergeten bloed zal echter ontkiemen: in West-Duitsland, so had spreker vernomen, waren thans wederom 300.000 Katholieke arbeiders Katholiek georganiseerd. Spreker vroeg zich af, wat de tijd, die de Katholieke arbeiders in Duitsland hebben doorgemaakt, de wereld te zeggen had. Reeds in Dachau had hij zich afgevraagd, wat de dodendans in de kampen te betekenen had. Deze tijd had geleerd, dat de mens nimmer wegsinken kon, als hij vast geloofde. Slechts zij, die door de Geest van God geheel verlaten waren, zijn in Duitsland so diep gezonken.

Phrasen, propaganda's en beloften maakten het gemakkelijk om met de massa te spelen, wijl deze geen eigen oordeel had. Sprekers had arbeiders gezien, die hun vrijheid en waardigheid verkochten voor materieel voordeel. In de strijd tegen de Kerk probeerde men haar te treffen in de lekenwereld. Hogere priesters werden niet gevangen gezet. De Katholieke leek, hetsij boer, arbeider of ambtman, moet zelfstandig gemaakt worden. Het is verkeerd om mannen te vormen, die in hun vak een man zijn, maar in hun geloof een kind. De arbeiders moeten de verantwoording zelf dragen en ook de kracht hebben om deze te dragen. Als de wind om hen blaast, mag deze hen niet omver werpen. Volgens spreker had Dr. Poels dit juist gezien.

Men moet, volgens spreker, niet menen, dat de wereld in orde was, al is Hitler dood. Zijn geest, het valse geloof beheerst heden nog grote bewegingen.

-Deze-

Deze bewegingen meten zich thans nog met de Katholieke Arbeidersbeweging en pochen, dat zij sterker zijn. Men wil de Geest van God uit deze wereld bannen. Er bestaat, volgens spreker, geen sociale rechtvaardigheid, tenzij deze van Christus uit komt. Men moet het echter zonder de Christelijke beginselen te kunnen klaarspelen. De hemel over Europa is met donkere wolken bedekt. Het woord "vrede" wordt met gemengde gevoelens opgenomen. Deze gevoelens geven geen garantie voor de wereldvrede.

"Wij zien in het Oosten krachten, waarvoor men huivert," aldus spreker. Om dit gevaar te kunnen keren is moed, een heldere blik en vasthoudendheid nodig. Deze eigenschappen vindt men in de Katholieke Arbeidersbeweging. Men vindt er het geloof, dat bergen verzet. Wie in de gruwelijke wereld der lijken heeft geleefd, heeft dit geleerd. "Noge deze overtuiging," zo zeide Joes, "doordringen tot alle mensen, dan zullen we kunnen komen tot een jubelend "Alleluja."

Spreker eindigde zijn rede met een warm beroep op Dr. Poels en zijn aanwezige vrienden toch met een paar woorden toe te willen spreken.

Dr. Poels sprak hierop de aanwezigen toe, waarbij hij de spreker Joes schilderde als een voorbeeld voor allen van een echte Katholieke Arbeidersleider. Joes en mannen als Pater Hücker mann bewezen, dat niet, zoals wel werd beweerd, het gehele Duitse volk schuldig, doch wel "het Duitse volk als geheel" schuldig was. Wanneer vroeger iemand waarschuwde voor het gevaar van het nationaal-socialisme, werd hij voor een swarthijker uitgemakt. Thans, zeide spreker, was het communistische gevaar tastbaarder als het nationaal-socialisme ooit was. Hij wakte zijn gehoor op aan de Kerk en de Katholieke organisaties trouw te blijven en niet een neutrale houding aan te nemen. Ook hierin stelde hij spreker Joes als een voorbeeld. Men moest niet luisteren naar hen, die beweren, dat men zich over het communisme geen zorgen behoeft te maken. "We moeten," aldus spreker, "kerels worden, die van zich af weten te bijten. We moeten niet wachten, tot de revolutie er is, doch tevoren de kerels bij de kladden pakken."

De voorzitter Hustin dankte de beide sprekers en sloot te circa 21.30 uur de bijeenkomst, welke o.a. werd bijgewoond door Oud-Minister Ir. Wijffels.

O/S.

I. D. Heerlen.

C. M. S.

Gillburg, 23 November 1947.

no 65/47 - Geheim
onderwerp: "Pamflet"

Volgno.	OPGELEGD
26 NOV. 1947	
ACD/25279	

B
BUREAU B

26-11-47

Ik heb de eer u hooggeliefd
Gestreeke hierby toe te zenden, een
Pamflet, uitgaande van de Nederlandse
R.K. Tentielarbeidersbond "St. Lambertus"
zoals dese zaterdag, zondag 23 November
1947, in de Stad Gillburg, werden verspreid,
gericht aan de tentielarbeiders (stert)

P.R.

acc/25279

MANIFEST!

Aan de Textielarbeiders(sters)!

De E.V.C. is weer op het oorlogspad. Deze na de bezetting ontstane vakbeweging vindt slechts in één kamp verdedigers, in het communistische namelijk.

En slechts één krant in Nederland neemt het op voor deze overbodige groep en dat is „DE WAARHEID“ het blad van de **COMMUNISTISCHE PARTIJ**.

Tevergeefs heeft deze communistische mantelorganisatie getracht in Tilburg een rol te spelen.

Zij werden afgewezen! De in Tilburg welbekende communistische figuren worden bewust gemeden!

Er was nog één kans en die hebben ze benut. Dat was bij de AaBe-fabrieken.

1 Hier heeft de E.V.C. grote onrust weten te verwekken door op onverantwoordelijke wijze de arbeiders in staking te drijven, tegen de opgelegde maatregelen van de regering.

Wat is de oorzaak van het conflict bij de AaBe- en enige andere fabrieken?

De nieuwe Collectieve Arbeidsovereenkomst.

Dit bracht voor de arbeiders een loonsverhoging van respectievelijk 2, 4 en 5 cent per uur.

Dit klinkt misschien tegenstrijdig.

De moeilijkheden ontstonden echter op meerdere bedrijven, doordat de lonen, reeds vóór de invoering van de C.A.O. een stijging hadden ondergaan, tegen het nadrukkelijk verbod van het College van Rijksbemiddelaars in.

Deze stijging ging op bepaalde fabrieken en voor bepaalde groepen van arbeiders boven het plafondloon uit.

Dat is geen uitsluitend gevolg van de sociale gezindheid van de verschillende werkgevers, maar werd mede beïnvloed door allerlei factoren, o.a. aantrekking van personeel.

2 Wij zijn nimmer onder de indruk gekomen van deze bevlieging van sociale gezindheid. Dergelijke werkgevers zijn meestal de eersten met verslechtingen en de hardsten in moeilijke tijden!

3 Juist voor deze werkgevers is een stevige C.A.O. zo noodzakelijk.

En juist voor deze werkgevers is het eveneens noodzakelijk het garantieloon zo hoog mogelijk op te voeren.

Dat hebben wij gedaan.... en met succes!

De E.V.C. ligt in stomme bewondering op de knieën voor tijdelijk wat hogere accoord-lonen.

De Tilburgse textielarbeiders weten echter maar al te goed, dat het accoord-loon een zeer zwakke en twijfelachtige basis is voor het arbeidersbestaan.

Daarom een goede rechtspositie met behoorlijk gegarandeerde uurlonen en daarboven een gegarandeerde minimum-tariefbepaling van 10% en een plafond-bepaling van 20%.

Daarom een prima vacantieregeling.

Daarom een goede regeling van overwerk en ploegenwerk.

Daarom thans een in de C.A.O. vastgelegde pensioenverzorging voor de gehele textielindustrie, welke nog nader uitgewerkt moet worden.

Al die resultaten van overleg en serieus vakorganisatiewerk worden door de E.V.C. straal genegeerd. De E.V.C. luidt desondanks de alarmklok!!

Zullen de Tilburgse Textielarbeiders zich hierdoor voor de gek laten houden?

Met koeien van letters roept de E.V.C. de textielarbeiders op tegen de nieuwe C.A.O. en noemt deze een aanslag op de lonen.

Dat is volksbedrog en misleiding!

De E.V.C. deed nog niets anders dan wilde stakingen ontketenen.

De E.V.C. is daardoor de oorzaak dat de textielvoorziening in ons land ernstige schade ondervindt. Bovendien brengt wilde stakingen grote schade in duizenden gezinnen.

De E.V.C. vreest de C.A.O. en terecht.

De E.V.C. heeft geen belang bij orde, welvaart en rust.

Een welvarende arbeidersstand, goede verhoudingen, geluk en vrede, dat alles willen WIJ.

Maar bij welvaart en orde kan **HET COMMUNISME** niet gedijen.

De **Communistische E.V.C.** heeft daarom tot taak de arbeiders van de ene staking in de andere te sleuren!

Zij moet onrust stoken en haat en tweedracht zaaien tussen werkgevers en werknemers.

Dat moet zij zolang doen, totdat.... **de communistische dictatuur** een FEIT is geworden.

Dan zijn alle stakingen direct verboden en.... dan kunnen de arbeiders als slaven hun nek krommen onder het regiem van het Communisme.

TILBURG... let op Uw zaak!

Katholieke arbeiders, ook bij de AaBe-fabrieken, besef toch tijdig dat gij misbruikt wordt door vreemde elementen, voornamelijk voor politieke doeleinden.

Ondanks alle agitatie kan niet ontkend worden dat de nieuwe Coll. arbeidsovereenkomst voor het overgrote deel der textielarbeiders een verhoging van inkomsten bracht.

De „overwinning“? bij Van Heek & Co te Enschede.

De E.V.C. bazuint het uit en schreeuwt het van de daken, dat de staking bij Van Heek & Co is beëindigd met een denderende overwinning! Natuurlijk dank zij de onvolprezen E.V.C.-taktiek!

Tegenover deze LEUGENS, stellen wij de.... FEITEN!

Op 23 October gingen plus minus 40 wevers van de weverij „Kremersmaten“ in staking, omdat hun lonen niet werden verhoogd, doch wel de f 1.- premie voor het pensioenfonds werd afgehouden.

Op 27 October sloten plus minus 67 spinnerij-arbeiders zich aan bij de staking.

Van de meer dan 2000 werkzame arbeiders gingen er dus zegge en schrijve

107 in staking! Dus.... 5 pCt.

Wél kwamen er van de niet-stakende arbeiders klachten binnen over de toepassing van de nieuwe loonregeling. De fabriekscommissie had hierover reeds met de Directie gesproken. Ook de Bedrijfsunie confereerde hierover op 27 October met de Directie.

Reeds toen kwam vast te staan, dat de Directie wel genegen was om binnen het raam van de C.A.O. de lonen te verhogen. Onder de druk van de staking was echter direct geen positief resultaat te verkrijgen.

Intussen konden tengevolge van de staking der 107 arbeiders en de daardoor ontstane ontwrichting van het bedrijf, grote groepen arbeiders hun normale werk niet voortzetten en werden naar huis gezonden.

In verband daarmee werd door de Unie-bestuurders een vergadering met de stakers gehouden om nadere inlichtingen. In deze vergadering bleken de stakers de volgende eisen te stellen:

1 toepassing van de toegestane verhoging van de minimum-uurlonen ongeacht de hoogte van de tegenwoordige lonen.

2 geen inhouding van de f 1.- premie voor het pensioenfonds alvorens een volledig reglement aanwezig was.

Deze eisen werden in verschillende stakersvergaderingen gehandhaafd.

In zijn vergadering van 4 November werd door de Vakraad aan van Heek & Co in overweging gegeven om met de Bedrijfsunie naar een oplossing te zoeken binnen de Bepalingen van de C.A.O.

De E.V.C.-bestuurders, die op 5 November in Enschede bij een bespreking van de Bedrijfsunie aanwezig waren, bleken van oordeel:

dat de arbeiders wél van hun eis inzake de f 1.- pensioenpremie waren af te brengen als de fabriekscommissie hierop controle kreeg.

In een daarop eveneens op 5 November gehouden vergadering met de stakers en uitgeslotenen, bleken de stakers aan hun eisen vast te houden.

De E.V.C.-bestuurders hebben nadien afzonderlijk met de stakers vergaderd. En ook op 6 November schijnen ze nog eens weer met de stakers te hebben gesproken.

Waarom?

Dat blijkt duidelijk uit het volgende!

Inmiddels was er een conferentie tussen de bedrijfsunie en de Firma van Heek & Co tot stand gekomen. De E.V.C.-bestuurders wilden daarbij ook aanwezig zijn. Dit werd toegestaan.

Op 7 November des morgens om 11 uur, dus vóór de conferentie, kwamen de voorzitter en de vice-voorzitter van het stakingscomité (twee leden van de E.V.C.) aan de Bedrijfsunie mededelen:

dat de stakers accoord gingen met een oplossing van het conflict binnen het raam van de C.A.O.!!

Hieruit blijkt dus overduidelijk dat de E.V.C. met het conflict in haar maag zat en er af wilde!!

Op de conferentie waren de E.V.C.-ers dan ook poeslief en lieten het aan de Unie-bestuurders over om een zo gunstig mogelijke oplossing tot stand te brengen.

De Directie bleek bereid om de uurlonen binnen het raam van de C.A.O. te verhogen, waar dat mogelijk was. Sommige groepen, die reeds aan het plafond zaten, konden niet verhoogd worden.

Van toezicht door de fabriekscommissie op de gelnde pensioenpremie kon niets komen, aangezien het toezicht van de Vakraad voldoende werd geacht.

Met deze oplossing gingen zowel de E.V.C. als de Bedrijfsunie accoord.

Ziehier de „denderende overwinning“ bij Van Heek & Co.!

Inderdaad een overwinning, maar een overwinning van Van Heek & Co. op de E.V.C.-politiek!!!!

Het is een werkelijke overwinning voor het Unie-overleg.

Voor de E.V.C. is het echter een klinkende nederlaag!

Zoals trouwens daarvóór ook het conflict bij ten Cate te Almelo op een nederlaag voor de E.V.C. uitliep!!!

Wat kwam daar terecht van de zo manmoedig gestelde eisen? Niets meer, niets anders dan wat de Bedrijfsunie in honderden gevallen en... ZONDER STAKING voor elkaar bracht!!

Het is bij de E.V.C. nog immer hetzelfde liedje:

**Knallende leuzen en „denderende“ eisen
IN HUN PUBLIEK OPTREDEN, maar....**

aan de conferentietafel zijn de heren zoo mak als

SCHAPEN

en eten uit de hand!!!

Misselijk gedoe!

Katholieke arbeiders van Tilburg,

Maakt een eind aan de communistische invloed en schaaft U achter de vanen van de KATHOLIEKE ARBEIDERSBEWEGING!

Tilburg.... ontwaakt!

DOSS. No.: 00 862
 CRT.: VOLKSKRANT
 DATUM: 23-1-47
 PAR.:

00 862

De K.A.B. slaat een goed figuur

Groei boven het gemiddelde

REEDS enige weken geleden werden min of meer voorlopige cijfers gepubliceerd over de stand van het ledental der K.A.B. op 1 April van dit jaar. Daaruit bleek de aanwinst over het eerste kwartaal van dit jaar.

Deze cijfers waren reeds zeer bevredigend en nu de stand nauwkeurig bekend is, wordt deze gunstige indruk opnieuw bevestigd.

Het aantal leden der tot de K.A.B. behorende vakbonden had namelijk het volgende verloop:

	1 Jan.	1 Apr.
Apothekers-ass.	321	354
Bakkers	6061	6129
Bouwvakarbeiders	35219	35411
Diamantbewerkers	14	14
Fabrieksarbeiders	24781	25786
H.K.W.	12939	13500
Handelsreizigers	1307	1521
Hotelgeëmpl.	1825	1842
Houtbewerkers	6660	7007
Kappersbedienden	1177	1066
Landarbeiders	20129	21177
Metaalbewerkers	25416	26718
Mijnwerkers	15867	15683
Overheidspersoneel	11909	12278
P.T.T.-personeel	6873	6971
Slagers	1701	1804
Spoor- en Tramwegpers.	13111	13500
Tabaksbewerkers	5508	5704
Technici	1170	1170
Transportarbeiders	8817	8991
Typografen	6267	6778
Werkmeesters	3845	4063
Textielarbeiders	12014	12825
Naaisters en Kleerm.	1898	2004
Totaal	224829	232296

Bovendien hebben de diocesane bonden nog een aantal leden die geen lid van een vakbond kunnen zijn. Hun aantal steeg in het eerste kwartaal van 4522 tot 5961.

Tot de K.A.B. behoort voorts ook de K.A.J., populair „de Kajotters” genoemd. Hun aantal is ruim 30.000 en uit de statistiek der vakbonden is vrij nauwkeurig af te leiden, dat de helft van hen, dus 15.000, niet bij een vakbond zijn aangesloten.

Met vermindering van dubbelstellingen was dus op 1 April het ledental der K.A.B. $232296 + 5961 + 15000 = 253257$.

Dit cijfer is circa 50000 hoger dan vóór de oorlog ooit werd bereikt.

Met „bevredigend” is deze positie zeer sober gequalificeerd. Ze zou nog beduidend beter kunnen zijn als, gelijk bij de andere vakcentrales, ook de organisaties van ambtenaren, onderwijzers en politiepersoneel in het grote geheel verenigd zouden zijn.

In een vergelijking met de andere vakcentrales in ons land, die alleen en uitsluitend door de aangesloten vakbonden worden geformeerd, bezigen wij hier alleen het ledental der katholieke vakbonden.

De vergelijking wordt enigszins bemoeilijkt door het N.V.V., dat in zijn jongste publicatie niet de cijfers van 1 Januari tot 1 April, maar die van 1 Februari tot 1 Mei noteert.

Dit is zeer ongebruikelijk, maar zal wel een goede reden hebben. Vermoedelijk wordt 1 Januari 1947 genegeerd, omdat toen het ledental nog beneden 300.000 bleef; tenzij toen, misschien de administratie nog niet volkomen in orde was. Maar hoe dit moge zijn, van de drie erkende vakcentrales was het ledental in het eerste kwartaal van dit jaar:

	1 Jan.	1 April	vooruitgang	nom. relatief
N.V.V.	304.449	313.202	8.753	2.88 %
K.A.B.	224.829	232.296	7.467	3.32 "
C.N.V.	119.083	121.821	2.738	2.30 "
Totaal	648.361	667.319	18.958	2.92 %

Ook deze vergelijkende cijfers geven voor de K.A.B. een alleszins bevredigende indruk. Met haar aanwinst komt zij boven het gemiddelde, en de beide zustercentrales blijven daar beneden.

Overigens is de verhouding voor het N.V.V. vermoedelijk te gunstig, omdat zijn totaalcijfer niet van 1 April maar van 1 Mei is.

Tot de E.V.C. is de vergelijking voorts niet door te trekken, omdat zij blijkbaar geen reden heeft haar ledencijfers ter publieke kennis te brengen. Zij is daarmee uiterst geheimzinnig. Nu en dan worden er eens cijfers genoemd, en ook weer uit eigen kamp aangevochten.

Aan het Centraal Bureau voor de Statistiek is blijkbaar opgegeven, dat het ledental op 1 Jan. 1948 rond 180.000 was, en per 1 Jan. 1947, precies geteld, 169.400.

Ook als deze cijfers een tikje zout behoeven, blijkt er niettemin uit, dat de E.V.C. groeit als de bekende koestaart.

K.A.B. versterkt haar positie

Een ledenwinst van ruim 42.000

Het jongste nummer van het veertiendaags orgaan der Katholieke Arbeidersbeweging publiceert een overzicht van de loop der ledentallen van de aangesloten vakbonden in het jaar 1946. Zeer terecht wordt dit overzicht geplaatst in het raam van een optimistische beschouwing, want de KAB kan met de vooruitgang in het afgelopen jaar voor de dag komen.

	1 Jan. 1946	1 Juli 1946	1 Jan. 1947
Apothekers-ass.	119	288	323
Bakkers	3886	6042	6061
Bouwwakarb.	32873	33068	35219
Diamantbew.	13	14	14
Fabrieksarb.	18169	23263	24709
HKW-bedienden	8581	11348	12939
Handelsreizigers	1000	1226	1307
Hotelgeëmpl.	1118	1491	1747
Houtbewerkers.	5000	6054	6660
Kappersbed.	702	1002	1177
Landarbeiders	16410	19010	20129
Metaalbew.	19243	23233	25416
Mijnwerkers	15592	16518	15867
Naaisters-kl.m.	1617	1945	14006
Textielarb.	9193	11003	
Overheidspers.	9038	11302	12045
PTT-personeel	5906	6613	6872
Slagers	1210	1437	1701
Sp.-enTr.w.pers	12650	12910	13111
Tabaksbew.	5024	5328	5508
Technici	859	1057	1170
Transp.arbeiders	6550	8525	8817
Typografen	4904	5609	6267
Werkmeesters	3206	3708	3845

182864 211894 224910

De nominale aanwinst is dus 42.046 of ruim 24 procent.

Deze aanwinst benadert het historische topcijfer aan het einde van de eerste wereldoorlog, toen bijzondere oorzaken, speciaal de werkloosheidsverzekeringsnoodwet, in 1919 een aanwinst van 51.432 leden aan de aangesloten vakbonden toevoerden.

Dit ging echter onder zekere wetbelijke drang, doch in 1946 geheel en al door volkomen vrije toetreding.

Ongetwijfeld zal deze aanwinst méér dan in 1919 een blijvende versterking der KAB blijken te zijn.

De katholieke vakbonden stonden bij de ingang van 1947 met ongeveer 30.000 leden boven het hoogste ledental dat vóór de oorlog ooit werd bereikt.

Het gezonde karakter van de groei blijkt voorts uit het aandeel, dat alle vakbonden, zowel de kleinere als de grotere, in de totale vooruitgang hebben bereikt. Typierend is vast te stellen dat de aanwinst geregeld over alle maanden van het jaar is verdeeld en ook in het eerste kwartaal van '47 onverminderd aanhoudt.

In hoeverre de positie der KAB in de gehele Nederlandse vakbeweging thans, vergeleken bij vóór de oorlog, wijziging heeft ondergaan is, jammer genoeg, niet nauwkeurig te bepalen.

De publicaties daaromtrent zijn tot dusverre nog zeer beperkt.

't NVV heeft dezer dagen medegedeeld, dat haar ledencijfer op 1 Februari 1947 in totaal 304.336 was. Met een gespecificeerde opgave van de ledentallen der aangesloten vakbonden zou een duidelijke vergelijking zijn te maken met de verhoudingen van vóór de oorlog.

De EVC verklaarde nog pas, dat ze op weg is naar de 200.000. Dan is ze flink achteruitgegaan, maar ook dit cijfer is verre van juist en meer à la de Waarheid. Want hoewel de EVC een jaar geleden sprak van 230.000 leden, kwam het EVC-bestuur onlangs op zijn congres met 169.000 leden voor

de dag, terwijl daar een afgevaardigde te kennen gaf, dat er volgens de begroting niet meer dan 130.000 leden kunnen zijn.

Het NVV zegt dat als het bij de EVC op betalen aankomt er maar 104.000 leden zijn en nodigde de Waarheid uit door een accountantsbureau het ledental van de EVC te laten vaststellen. De Waarheid sloeg dit natuurlijk af.

Geheel anders en veel beter staat het met de publicaties van de prot.-christelijke vakcentrale, het CNV, dat een overzicht gaf van de ledentallen der aangesloten vakbonden op 1 Januari 1947. Op deze datum was het totaal-cijfer 119.249, waarbij van twee bonden het cijfer van drie maanden te voren moest worden aangehouden. Het totaal zal dus wel 120.000 zijn geweest, tegen omstreeks 114.000 op 1 Januari 1941.

Het CNV staat er dus ook vrij goed voor en de algemene conclusie is, dat de beide christelijke vakcentrales haar positie van vóór de oorlog ongerept hebben geconsolideerd.

DOSS. No.: UD 862
 CRT.: VOLKSKRANT
 DATUM: 19-4-47
 #AR:

UD 862

De K.A.B. groeit gestaag

De 260.000 gepasseerd

DE ontwikkeling der vakbeweging in ons land geeft alleszins reden tot tevredenheid. Dit althans voor zover het de erkende bona fide vakbeweging betreft, die klaarblijkelijk meer en meer het vertrouwen van de Nederlandse hoofd- en handarbeiders weet te winnen.

De grote waarde daarvan, niet het minst ook in nationale zin, wordt in de laatste tijd, ook van regeringswege, onomwonden erkend. Die waarde wordt in de laatste weken bovendien in sterke mate bevestigd door een vergelijking met wat zich op dit gebied in Frankrijk afspeelt. Dit vanouds zo rijke land is in een hevige armoede-crisis gedompeld, en desondanks lijdt het tegelijk aan een stakingscrisis, die door een onder communistische leiding staande vakbeweging voor politieke doeleinden wordt misbruikt.

Wel maken wij ook in ons land een enkele maal kennis met verschijnselen van dit communistisch misbruik, maar zij vormen geen nationaal gevaar, omdat de grote massa der Nederlandse arbeiders geneigd is tot een spottende glimlach, wanneer de communistische vogelaar zijn uitheemse deuntjes fluit.

In deze positie van welbewuste evenwichtigheid heeft de katholieke vakbeweging een voornaam aandeel, want zij vormt ruim een derde deel van de erkende vakbeweging. En haar aandeel is steeds groeiende.

Dit moge blijken uit de volgende loop van haar ledental in het tweede kwartaal van 1947.

	Aantal leden	
	1 April 1947	1 Juli 1947
Vakbonden van:		
Apothekers-Assistenten	354	406
Bakkers	6.129	6.083
Bouwvakarbeiders	35.411	36.257
Diamantbewerkers	14	14
Fabrieksarbeiders	25.786	26.553
HKW-bedienenden	13.500	13.900
Handelsreizigers	1.521	1.601
Hotel-geëmployeerden	1.842	1.890
Houtbewerkers	7.007	7.286
Kappers	1.066	1.048
Landarbeiders	21.177	21.662
Metaalbewerkers	26.718	27.802
Mijnwerkers	15.683	15.552
Overheidspersoneel	12.278	12.629
PTT-personeel	6.971	7.036
Slagers	1.804	1.850
Spoor- en Tramw.pers.	13.500	15.164
Tabaksbewerkers	5.704	5.806
Technici	1.170	1.135
Transportarbeiders	8.991	9.291
Typografen	6.778	6.948
Werkmeesters	4.063	4.189
Textielarbeiders	12.825	12.940
Naaisters en Kleerm.	2.004	2.068
Totaal	232.296	239.095

Deze ledencijfers van de vakbonden der KAB duiden op een alleszins bevredigende groei-kracht.

Intussen bepaalt dit cijfer nog niet het totale ledencijfer der KAB, omdat zij naast de vakbonden nog diocesane werkliedenbonden kent. Die hebben ook nog een aantal leden, die geen lid van een vakbond kunnen zijn.

Dit aantal is van 1 Juli nog niet bekend, maar het was per 1 April 5961. Daarbij komt dan nog ongeveer de helft van de ruim 30.000 leden tellende KAJ

(kajotters) die ook tot de KAB behoren. De helft, omdat nagenoeg 15.000 leden van de KAJ lid van een vakbond zijn.

Uit het totaal dezer cijfers blijkt dus, dat de KAB de 260.000 leden is gepasseerd. Voorts zijn deze cijfers ook bevredigend in vergelijking met die van de gehele Nederlandse vakbeweging; waarbij de EVC moet worden verwaarloosd, omdat deze communistische vakcentrale geen ledencijfers, althans geen kwartaalcijfers publiceert.

Ook de wederom opgerichte Neutrale Vakcentrale is niet in dit overzicht te betrekken, omdat van haar geen cijfers bekend zijn. Met deze restricties was de loop van het ledental aldus:

NVV 310.741	317.811	7.070	2.21
KAB 232.296	239.095	6.799	2.93
CNV 121.821	123.820	1.999	1.64
Totaal 664.858	680.726	15.868	2.39

Het groeitempo is niet opzienbarend, maar onder alle moeilijkheden van deze tijd is het toch stellig bevredigend te noemen.

Daar komt nog bij, dat de KAB, evenals in het eerste kwartaal van dit jaar, boven het gemiddelde groeipercentage kwam, en dus in dit opzicht de leiding bleef houden.

In de Nederlandse vakbeweging is het katholieke aandeel nooit zo groot geweest als op het ogenblik.

Dit zijn wel redenen die tot een bevredigend oordeel kunnen bijdragen.

BOSS. No.: OD 862
 CRT.: VOLKSKRANT.
 DATUM: 22-10-47
 PAR.:

OD 862